
Vergaderjaar 2023–2024

---

36 560 A

Jaarverslag en slotwet van het Mobiliteitsfonds (A) 2023

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 afzonderlijk bij wet vastgesteld en ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2023 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds (A)

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

M.G.J. Harbers

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELEN (SLOTVERSCHILLEN)

1 Leeswijzer

Algemeen

- Het opnemen van gedetailleerde projectinformatie in de suppletoire begrotingen conform begroting en jaarverslag (brief van 4 november 2009 naar aanleiding van toezegging verbetering informatievoorziening bij WGO van 24 juni 2009);
- Het inzicht in de budgetten van de verkenningen en planuitwerkingprogramma's wordt vergroot door begrotingsmutaties expliciet in de MIRT tabellen zichtbaar te maken op projectniveau (toezegging WGO van 22 juni 2011);
- Mutaties op de beschikbare budgetten worden in de (niet voorge-schreven) verdiepingsbijlage op artikelonderdeelniveau voor de volledige looptijd tot en met 2034 inzichtelijk gemaakt (in lijn met groei paragraaf uit de begroting lenM voor 2013);
- In dit wetsvoorstel zijn alleen technische uitvoeringsmutaties, mutaties van boekhoudkundige aard of mutaties voortvloeiend uit controlebevin-dingen opgenomen;
- Uitzonderingen hierop zijn mutaties die door middel van kamerbrieven eerder met de Staten-Generaal zijn gedeeld (Kamerstukken II, 2020–2021, [35 570A, nr. 100](#)).

Opbouw

- Allereerst is de begroting(wet)staat van het jaar 2023 van het Mobiliteits-fonds (A) opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties die op artikelniveau in de verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld;
- Via de artikelsgewijze toelichting (paragraaf 2.1) worden alle mutaties op het niveau van het artikelonderdeel waar zinvol en relevant toegelicht. Dit rekening houdend met de norm zoals hierboven is aangegeven;
- Als onderdeel van de artikelsgewijze toelichting is in de verdiepings bijlage (paragraaf 3.1) door middel van een meerjarige mutatietafel op artikelonderdeelniveau de aansluiting gemaakt tussen de vorige stand van de begroting (tweede suppletoire begroting) en de nu voorgestelde stand. Dit voor de volledige looptijd van het fonds;
- Tenslotte zijn bij de Projectenoverzichten (paragraaf 2.3) van dit wetsvoorstel de MIRT-projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze MIRT- tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:
  - van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen;
  - van een wijziging groter dan 1 jaar in de oplevering van het project.

De beleidsmatige mutaties en technische mutaties groter of gelijk aan de ondergrenzen in onderstaande staffel worden op het niveau van de financiële instrumenten (en eventueel artikelonderdeel) toegelicht.

- Naar aanleiding van de motie van de leden Van Helvert en Van Veldhoven worden bij alle begrotingsartikelen op het Deltafonds groter dan € 1 miljard de begrotingsmutaties op het niveau van artikelonderdeel boven de € 5 miljoen toegelicht. Dit heeft als praktische uitwerking dat bij de artikelen tussen de € 200 miljoen en € 1 miljard de ondergrens voor

technische mutaties ook neerwaarts is bijgesteld. Voor beleidsmatige mutaties was er bij de artikelen van deze omvang reeds sprake van een ondergrens van € 5 miljoen. De norm voor het toelichten van de begrotingsmutaties op het niveau van artikelonderdeel is als volgt: Norm bij de te verklaren verschillen:

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

2 Beleidsartikelen

2.1 Artikel 11 Verkenningen, Reserveringen en Investeringsruimte

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de 2e suppletoire begroting (Najaarsnota) in 2023, € 88,2 miljoen minder gerealiseerd dan oorspronkelijk begroot en is eveneens voor een bedrag van € 88,2 miljoen minder aan verplichtingen aangegaan dan begroot bij Najaarsnota.

Verplichtingen

De verlaging van € 88,2 miljoen bij Slotwet 2023 is het gevolg van de verwerking van het saldo 2023. De verlaging van het beschikbare verplichtingenbedrag is gerelateerd aan de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

De verlaging van € 88,2 miljoen bij Slotwet 2023 is het gevolg van de verwerking van het saldo 2023:

- Met Najaarsnota 2023 is er vanuit BZK, € 69,4 miljoen in het kader van de verkenning Openbaar Vervoer en Wonen Utrecht overgemaakt. Dit verkenningbudget (artikelonderdeel 11.01) is niet nodig in 2023 en schuift naar 2024;
- De modaliteit specifieke reservering voor Spoor van € 15 miljoen (artikelonderdeel 11.03) wordt niet ingezet in 2023 en schuift door naar 2024;
- Op artikel 11.04 schuift € 3,4 miljoen door naar 2024 vanwege extra ontvangsten die binnen zijn gekomen in het kader van het verkeersbegeleidingstarief;
- Diverse kleine mutaties (-€ 0,4 miljoen).

2.2 Artikel 12 Hoofdwegennet

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de 2e suppletoire begroting (Najaarsnota) in 2023 € 134,9 miljoen minder uitgegeven dan begroot en is voor een bedrag van € 455,1 miljoen minder aan verplichtingen aangegaan. De ontvangsten zijn € 16,1 miljoen lager dan begroot bij de Najaarsnota 2023.

Verplichtingen

De lagere verplichtingen van € 458,6 miljoen doen zich voornamelijk voor op het artikelonderdeel 12.03 Ontwikkeling. Op dit artikelonderdeel is € 216,7 miljoen minder gerealiseerd dan begroot. Dit overschot is via het saldo van 2023 naar 2024 geschoven. De grootste saldomutaties doen zich voor bij de volgende projecten:

- Geluidweg: er zijn minder verplichtingen aangegaan in afwachting van de uitspraak van de Raad van State omtrent stikstof. Hierdoor is voor een bedrag van € 29,8 miljoen minder verplichtingen aangegaan. Het benodigde verplichtingenbudget is doorgeschoven naar 2024;
- A2 Vonderen-Kerenheide: de risicoreservering prijsstijgingen was niet geheel nodig in 2023. Het overschot van € 51 miljoen is doorgeschoven naar 2024;
- A1 Apeldoorn-Azelo: de gesprekken met de aannemer over een aantal nog op te dragen werkzaamheden lopen langer dan beoogd en worden in 2024 afgerond waardoor verplichtingenbudget niet meer in 2023 benodigd is. Hierdoor is voor een bedrag van € 18,1 miljoen minder verplichtingen aangegaan;
- Regeling Slim, Veilig, Doelmatig en Duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur: dit komt doordat de publicatie van de regeling en daarmee inwerkingtreding van de tijdelijke stimuleringsregeling voor toekenning van de specifieke uitkeringen later heeft plaatsgevonden dan voorzien. Hierdoor is voor een bedrag van € 40 miljoen minder verplichtingen aangegaan. Het benodigde verplichtingenbudget is doorgeschoven naar 2024.
- Het restant (- € 77,8 miljoen) wordt veroorzaakt door diverse lagere realisaties bij verschillende projecten/posten, zoals bij de voorbereiding vrachtwagenheffing (- € 4 miljoen), A7 Zuidelijke Ringweg Groningen (- € 5,8 miljoen), A1/A28 Knooppunt Hoewelaken (- € 11,1 miljoen), A12/A15 Ressen-Oudenbroeken (ViA15) (- € 4,1 miljoen) en kleine projecten (- € 5,7 miljoen).

Op het artikelonderdeel voor onderhoud en vernieuwing zijn € 56,2 miljoen lagere verplichtingen gerealiseerd. Daarnaast zijn de verplichtingen op het artikelonderdeel geïntegreerde contractvormen/PPS verlaagd met € 182,4 miljoen. Dit komt voornamelijk doordat bij het project A27 Houten-Hooipolder verplichtingen naar 2024 zijn geschoven i.v.m. indexatie van fase 2 en het vastleggen van werkwijze waarbij nog geen sprake is van juridische verplichting.

Uitgaven

12.02 Onderhoud en Vernieuwing

Op dit artikelonderdeel is € 20,2 miljoen minder gerealiseerd dan begroot bij de 2e suppletoire begroting. Dit overschot is via het saldo van 2023 naar 2024 geschoven. De grootste saldomutaties doen zich voor op het vervanging- en renovatieprogramma (€ 10 miljoen):

- Van Brienoordbrug: enkele verwachte inkopen en betalingen zijn uitgesteld naar 2024 i.v.m. de fase waarin het project zich op dit moment bevindt. Het benodigde budget van € 8 miljoen is doorgeschoven naar 2024;
- Heinoordtunnel: verschillende onderdelen in de termijnstaat van de hoofdcontracten voor oplevering zijn doorgeschoven naar 2024 en daarmee ook de betaling van € 2 miljoen die daarmee gemoeid is.

Tot slot is er meer voorbereidingstijd nodig bij een paar deelprojecten (Barneveld-Nijkerk, Waterberg-Apeldoorn, Muiderbergen Watergraafsmeer) op het programma Intelligente Wegkantsystemen langs de weg (IWKS). Het gaat hierbij om € 10,5 miljoen.

12.03 Ontwikkeling

Op dit artikelonderdeel is € 111,3 miljoen minder gerealiseerd dan begroot bij de 2e suppletoire begroting. Dit overschot is via het saldo van 2023 naar 2024 geschoven. De grootste saldomutaties doen zich voor op het planning- en studieprogramma (€ 56 miljoen):

- Stedelijk Bereikbaarheid Almere (€ 31,4 miljoen): de publicatie en daarmee inwerkingtreding van de regeling Slim, Veilig, Doelmatig en Duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur voor toekenning van specifieke uitkeringen heeft later plaatsgevonden dan voorzien. Daarmee zijn ook de aanvragen later in behandeling genomen dan verwacht. De aanvraag van de regionale partners tot verlening van een specifieke uitkering wordt begin 2024 verwacht;
- Het restant (- € 24,6 miljoen) wordt veroorzaakt door diverse lagere realisaties bij verschillende projecten/posten.

Het artikelonderdeel voor optimalisering van gebruik is met € 40,5 miljoen verlaagd, dat komt doordat de publicatie en inwerkingtreding van de tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur later heeft plaatsgevonden dan voorzien. Daarnaast is het aanlegprogramma is verlaagd met € 14,8 miljoen.

12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS

Op dit artikelonderdeel is € 3,4 miljoen minder gerealiseerd dan begroot bij de 2e suppletoire begroting. Dit overschot is via het saldo van 2023 naar 2024 geschoven. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende projecten:

- A24 Blankenburgverbinding: doordat de betaling van een gedeelte van de laatste termijnstaat is aangehouden wordt € 3,5 miljoen doorgeschoven naar 2024;
- A16 Rotterdam: een gedeelte van de laatste termijnstaat is niet betaald, omdat de onderbouwing/toelichting van de gemaakte kosten niet correct was. Het gaat hierbij om € 4,7 miljoen;
- A27 Houten-Hoopolder: er wordt in 2023 € 11,7 miljoen meer uitgegeven bij het project dan aanvankelijk verwacht. Dit wordt veroorzaakt doordat de eerste termijnstaat van de hoofdaannemers van het noordelijke contract hoger is dan aanvankelijk werd verwacht (€ 5 miljoen) en omdat de opdrachtnemer de laatste termijnstaat van 2023 nog in december heeft ingezonden. Deze termijnstaat werd aanvankelijk in januari 2024 verwacht (€ 6,7 miljoen).
- Het restant (- € 6,9 miljoen) wordt veroorzaakt door diverse lagere realisaties bij verschillende projecten/posten.

Ontvangsten

Op de ontvangsten is € 16,1 miljoen minder ontvangen dan begroot bij de 2e suppletoire begroting. De nog te ontvangen bedragen zijn via het saldo van 2023 naar 2024 geschoven. Het gaat hierbij voornamelijk om de volgende projecten:

- Schiphol-Amsterdam-Almere (A9/A10/A1/A6): de lagere ontvangsten worden veroorzaakt door een verschil van inzicht met de Gemeente Amsterdam over de ontvangst die voorvloeit uit de Bestuursovereenkomst. Het gaat hierbij om € 25,3 miljoen;
- A7 Zuidelijke Ringweg Groningen: dit betreft een hogere ontvangst van de NAM voor aardbeving bestendig bouwen van € 8,1 miljoen, zoals in de veegbrief ([Kamerbrief 36410-XII, nr. 17](#)) is aangekondigd;
- Het restant (- € 1,1 miljoen) wordt veroorzaakt door diverse lagere realisaties bij verschillende projecten/posten.

2.3 Artikel 13 Spoorwegen

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de 2e suppletoire begroting (Najaarsnota) in 2023 € 109 miljoen minder uitgegeven dan begroot en is voor een bedrag van € 98,9 miljoen meer verplichtingen aangegaan. De ontvangsten zijn € 6,6 miljoen lager dan begroot bij Najaarsnota 2023.

Verplichtingen

De hogere verplichtingen van per saldo € 98,9 miljoen doen zich voornamelijk voor op het artikelonderdeel 13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS. Op dit artikelonderdeel is € 141,9 miljoen meer gerealiseerd dan begroot. Dit overschot is via het saldo van 2023 naar 2024 geschoven. De grootste saldomutaties doen zich voor bij:

- Subsidieaanvraag van Prorail 2024: zoals in de veegbrief ([Kamerbrief 36410-XII, nr. 17](#)) is aangekondigd bleek onvoldoende verplichtingen in 2023 te staan om de taken uit te voeren die afgesproken zijn tussen het Rijk en Prorail. IenW is contractueel verplicht om de verplichting in 2023 vast te leggen. Het gaat om € 143 miljoen verplichtingenruimte die vanuit 2024 naar 2023 schuift;
- Het restant (€ 1,1 miljoen) wordt veroorzaakt door diverse lagere realisaties bij verschillende projecten.

Zoals in de veegbrief ([Kamerbrief 36410-XII, nr. 17](#)) is aangekondigd, is op het artikelonderdeel voor Exploitatie, Onderhoud en Vernieuwing per saldo € 57 miljoen hogere verplichtingen gerealiseerd. Dit komt omdat bij de subsidieaanvraag EOVS 2024 onvoldoende verplichtingen in 2023 stonden om de subsidie te kunnen vastleggen (€ 63 miljoen). Daarnaast zijn de verplichtingen op het artikelonderdeel Ontwikkeling verlaagd met € 100 miljoen. Dit komt onder andere door de realisatie op programma Emplacement op orde (- € 25,3 miljoen), grensoverschrijdend spoorvervoer (- € 12,4 miljoen), regionale knelpunten (- € 13,9 miljoen), Programma overwegen (- € 9,1 miljoen), geluidsanering spoorwegen (- € 9 miljoen), Amsterdam Zuid Derde perron (- € 7,8 miljoen) en diverse lagere realisaties bij verschillende projecten (- € 22,5 miljoen).

Uitgaven

13.02 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing

Op dit artikelonderdeel bestaat een overschot van € 81 miljoen aan kasbudget. Het overschot wordt veroorzaakt door een lagere gebruiksvergoeding en daardoor minder uitbetaalde BTW aan Prorail. Het overschot schuift door naar 2024. Dit heeft tot gevolg dat de kasuitgaven € 81 miljoen lager uitvallen dan voorzien bij Najaarsnota 2023.

13.03 Ontwikkeling

Op dit artikelonderdeel is € 26,6 miljoen minder gerealiseerd dan begroot bij de 2e suppletoire begroting. Dit overschot is via het saldo van 2023 naar 2024 geschoven. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt bij het project:

- Knoop Groningen: omdat de desbetreffende uitgaven dit jaar niet plaats zullen vinden wordt € 9 miljoen naar 2024 doorgeschoven;
- Het restant (- € 17,6 miljoen) wordt veroorzaakt door diverse lagere realisaties bij verschillende projecten/posten, zoals bij het studie en innovatiebudget (- € 6,9 miljoen), Lelylijn-Deltaplan (- € 1,5 miljoen), kleine projecten personenvervoer (- € 1,2 miljoen) en maatregelenpakket HSL-Zuid (- € 1,2 miljoen).

13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS

De mutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

Ontvangsten

Op de ontvangsten is € 6,6 miljoen minder ontvangen dan begroot bij de 2e suppletoire begroting. De nog te ontvangen bedragen zijn via het saldo van 2023 naar 2024 geschoven. Het gaat hierbij voornamelijk om de ontvangsten van ProRail aanleg (€ 7,7 miljoen) en voor de concessie HRN (€ 29 miljoen). Er is minder ontvangen bij de bijdragen overige aanleg (- € 6,2 miljoen) en HSL Zuid door uitloop van grote projecten (- € 38,5 miljoen). De uitloop grote projecten heeft betrekking op de nog verschuldigde coronapaden, waarvan het exacte bedrag nog geverifieerd moet worden voordat het in rekening kan worden gebracht.

2.4 Artikel 14 Regionale Infrastructuur en Bereikbaarheidsprogramma's

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de 2e suppletoire begroting (Najaarsnota) in 2023 € 33,4 miljoen minder uitgegeven dan begroot en is voor een bedrag van € 420,4 miljoen minder aan verplichtingen aangegaan.

Verplichtingen

De lagere verplichtingen van per saldo € 420,4 miljoen doen zich voornamelijk voor op het artikelonderdeel 14.03 Bereikbaarheidsprogramma's. Dit overschot is via het saldo van 2023 naar 2024 geschoven. De verplichtingen bij de specifieke uitkering korte termijn woningbouwmiddelen zijn in 2023 niet meer nodig (- € 426,2 miljoen), doordat niet alle beschikkingen daadwerkelijk uitgekeerd konden worden in 2023 door de later (dan oorspronkelijk voorziene) inwerkingtreding van de regeling.

Uitgaven

14.03 Bereikbaarheidsprogramma's

Op dit artikelonderdeel is € 33,4 miljoen minder gerealiseerd dan begroot bij de 2e suppletoire begroting. Dit overschot is via het saldo van 2023 naar 2024 geschoven. Er is de afgelopen maanden hard gewerkt om alle korte termijn woningbouwmiddelen te verplichten en uit te betalen aan de regio. Dit is grotendeels gelukt, echter is € 33,4 miljoen hiervan niet tot betaling gekomen doordat niet alle beschikkingen daadwerkelijk uitgekeerd konden worden in 2023 door de later (dan oorspronkelijk voorziene) inwerkingtreding van de regeling.

Ontvangsten

De mutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

2.5 Artikel 15 Hoofdvaarwegennet

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de Najaarsnota 2023 € 19,2 miljoen minder uitgegeven dan begroot en is voor een bedrag van € 211,4 miljoen minder aan verplichtingen aangegaan. De ontvangsten zijn € 8,1 miljoen hoger dan begroot bij Najaarsnota.

Verplichtingen

De lagere verplichtingen van per saldo € 211,4 miljoen worden voornamelijk veroorzaakt door de volgende projecten:

- Krammersluizen (- € 140 miljoen): de gunning heeft nog niet plaatsgevonden omdat de besluitvorming nog niet rond is.
- Diverse projecten in de aanlegfase (- € 27,5 miljoen): Nieuwe Sluis Terneuzen (- € 7,4 miljoen), Lemmer-Delfzijl (-6,8 miljoen), Maasroute (- € 2,2 miljoen), toekomstvisie waal (- € 2,0 miljoen) en diverse kleine projecten (- € 9,1 miljoen)
- Renovatie Spooldersluis (- € 20,2 miljoen): de gunning schuift door naar 2024;
- Verkeerspost Nijmegen (- € 13,4 miljoen): door vertraging in het gunningstraject wordt de gunning pas voorzien begin 2024
- Zandkreeksluis (- € 12,5 miljoen): de verplichting voor de tweede fase wordt pas vastgelegd zodra de aannemer aan de opschortende voorwaarden van de eerste fase heeft voldaan. dit is voorzien begin 2024.
- Prinses Marijkesluis (- € 10,5 miljoen): de gunning heeft nog niet plaatsgevonden omdat de besluitvorming nog niet rond is.
- Diverse kleine mutaties van circa € 12,7 miljoen.

Uitgaven

15.02 Onderhoud en Vernieuwing

De mutaties op artikelonderdeel 15.02 in de slotwet 2023 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

15.03 Ontwikkeling

De verlaging van € 18,8 miljoen bij de Slotwet 2023 wordt met name veroorzaakt door de verwerking van het saldo 2023 (- € 21,1 miljoen).

Saldo 2023

- Lemmer-Delfzijl (- € 8,2 miljoen): doordat de BTW claim nog niet volledig onderbouwd kon worden bij de belastinginspecteur heeft er in 2023 nog geen BTW afdracht plaatsgevonden)
- Walradarsystemen (- € 3,0 miljoen): door stikstofberekeningen heeft dit project vertraging opgelopen.
- Planning en studies (- € 3,0 miljoen): reservering veiligheid WOZ (- € 2,4 miljoen) en diverse kleine projecten.
- Twentekanalen fase 2 (- € 2,2 miljoen): vertraging ontstaan door vondst betonnen rijdek.
- Diverse kleine mutaties (- € 4,7 miljoen).

15.04 Geïntegreerde contractvormen

De mutaties op artikelonderdeel 15.04 in de slotwet 2023 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

Ontvangsten

Er is € 8,1 miljoen meer aan ontvangsten gerealiseerd dan begroot bij Najaarsnota 2023. Dit wordt met name veroorzaakt door het project Lichtenen-IJmuiden (€ 5,0 miljoen). In de ontmantelingsovereenkomst en het Convenant tussen Tata Steel B.V. en het Rijk is overeengekomen dat het Rijk de vervuilde baggerspecie uit de Averijhaven zal verwijderen en afvoeren. Inmiddels is de baggerspecie door het Rijk verwijderd en zijn de kosten hiervoor in rekening gebracht bij Tata Steel B.V.

2.6 Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de 2e suppletoire begroting (Najaarsnota) in 2023 € 17,4 miljoen minder uitgegeven dan begroot en is voor een bedrag van € 23,1 miljoen minder aan verplichtingen aangegaan. De ontvangsten zijn € 13,4 miljoen lager dan begroot bij de Najaarsnota 2023.

Verplichtingen

De lagere gerealiseerde verplichtingen van € 23,1 miljoen doen zich voornamelijk voor op het artikelonderdeel 17.07 ERTMS. Op dit artikelonderdeel is € 16,6 miljoen minder gerealiseerd dan begroot. Dit overschot is via het saldo van 2023 naar 2024 geschoven. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat:

- De SPUKs aan Limburg Greenbox (€ 2,9 miljoen) en aan Zuid-Holland (€ 15 miljoen) niet meer (volledig) in 2023 verplicht zijn.
- Daarnaast is de verplichting van de SPUK Groningen Friesland € 1,3 miljoen meer.

Op het artikelonderdeel 17.08 Zuidasdok zijn € 6 miljoen lagere verplichtingen gerealiseerd. Dit komt doordat de toegepaste indexering lager uitvalt dan verwacht. Daarnaast is de een overeenkomst voor 2024 met het ingenieursbureau niet meer in december 2023 ondertekend. De ondertekening vindt nu in januari 2024 plaats.

Uitgaven

Binnen Megaprojecten Verkeer en Vervoer is € 17,4 miljoen minder gerealiseerd dan bij de Najaarsnota werd geraamd. De grootste afwijkingen worden hieronder toegelicht.

17.07 ERTMS

Op dit artikelonderdeel is € 16 miljoen minder gerealiseerd dan begroot bij de 2e suppletoire begroting. Dit overschot is via het saldo van 2023 naar 2024 geschoven. De lagere uitgaven worden verklaard doordat de spuks Limburg Greenbox (€ 2,9 miljoen) en aan Zuid Holland (€ 3 miljoen) niet meer (volledig) in 2023 verplicht zijn. Daarnaast is de verplichting van de spuk Groningen Friesland € 1,3 miljoen meer.

17.08 Zuidasdok

De mutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer

De mutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

Ontvangsten

De ontvangsten zijn € 13,4 miljoen lager dan begroot bij de 2e suppletoire begroting. Dit wordt met name veroorzaakt doordat geplande EU-subsidieontvangsten in het kader van ERTMS (€ 12,5 miljoen) nog niet zijn gerealiseerd.

2.7 Artikel 18 Overige Uitgaven en Ontvangsten

Toelichting

Dit artikelonderdeel is met € 8.000 euro verhoogd doordat de realisatie op het aankooptraject basisnet 2015 in 2023 bij Slotwet hoger uitvalt dan initieel bij Najaarsnota 2023 was geraamd.

2.8 Artikel 19 Bijdragen andere Begrotingen Rijk

Toelichting

Op dit artikel is ten opzichte van de Najaarsnota in 2023, € 2,6 miljoen minder gerealiseerd dan oorspronkelijk begroot. Dit komt door overboekingen van en naar de beleidsbegroting van IenW (XII) en overboekingen naar het BTW-compensatiefonds.

De wijzigingen bij Slotwet 2023 binnen dit artikel zijn kleiner dan de gehanteerde norm in de leeswijzer en worden daarom niet gepresenteerd.

3 Bijlagen

3.1 Verdiepingsbijlage

3.1.1 Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte

Tabel 1 Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte (Bedragen x € 1.000)														
11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	Totaal													
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 11.01 Verkenningen	2.750	17.100	49.207	303.903	568.275	894.736	814.517	709.001	560.716	399.793	678.704	8.000	258.215	152.000
Mutaties Voorjaarsnota 2023	3.041	- 6.126	54.730	171.069	448.862	619.211	44.926	266.830	480.246	586.203	42.413	409.000	106.837	- 48.212
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 11.01 Verkenningen	5.791	10.974	103.937	132.834	119.413	275.525	769.591	975.831	040.962	985.996	721.117	417.000	365.052	103.788
Mutaties Miljoenennota 2024	- 1.791	12.620	63.330	48.595	95.549	136.621	172.475	54.005	428.425	454.436	332.197	156.229	336.819	103.788
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 11.01 Verkenningen	4.000	23.594	167.267	181.429	214.962	412.146	942.066	921.826	612.537	531.560	388.920	260.771	28.233	0
Mutaties Najaarsnota 2023	65.351													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 11.01 Verkenningen	69.351	23.594	167.267	181.429	214.962	412.146	942.066	921.826	612.537	531.560	388.920	260.771	28.233	0
Saldo 2023 Reserveringen	-	69.351												
Mutaties Slotwet 2023	-	69.351												
Realisatie 2023 artikelonderdeel 11.01 Verkenningen	0	23.594	167.267	181.429	214.962	412.146	942.066	921.826	612.537	531.560	388.920	260.771	28.233	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 11.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen														
Mutaties Voorjaarsnota 2023	672													
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 11.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen	672													
Mutaties Miljoenennota 2024	- 672													
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 11.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen	0													
Mutaties Najaarsnota 2023														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 11.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen	0													
Mutaties Slotwet 2023														
Realisatie 2023 artikelonderdeel 11.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen	0													
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 11.03 Reserveringen	1.081.434	170.112	412.970	112.247	088.102	072.560	959.658	094.550	917.943	619.208	177.304	224.370	117.028	136.216
Mutaties Voorjaarsnota 2023	898.238	986.562	863.338	236.268	175.142	217.137	326.314	313.840	538.371	205.908	255.214	278.721	190.067	204.679
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 11.03 Reserveringen	183.196	183.530	549.632	348.515	263.244	289.697	285.972	408.390	456.314	825.116	432.518	503.091	307.095	340.895

11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Totaal mutatie														
Mutaties Miljoenennota 2024	41.013	25.615	253.152	957.677	939.836	908.111	883.804	1.074.291	187.453	549.553	-	-	-	-
Stand ontwerpbegroting 2024	142.183	157.915	296.480	390.838	323.408	381.586	402.168	334.099	268.861	275.563	425.320	585.331	377.450	448.954
artikelonderdeel 11.03 Reserveringen														
Mutaties Najaarsnota 2023	125.685													
Stand tweede supplettoire wet 2023	16.498	157.915	296.480	390.838	323.408	381.586	402.168	334.099	268.861	275.563	425.320	585.331	377.450	448.954
artikelonderdeel 11.03 Reserveringen														
Bijdragen derden HWN	589													
Saldo 2023 Reserveringen	14.988	15.587	589											
Opvragen aanvullend budget tijdelijke Gerrit Krolbrug	- 1.500	- 1.500												
Mutaties Slotwet 2023	16.498	589												
Realisatie 2023 artikelonderdeel 11.03 Reserveringen	0	158.504	296.480	390.838	323.408	381.586	402.168	334.099	268.861	275.563	425.320	585.331	377.450	448.954
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 11.04 Generieke investeringsruimte	23.959	14.378	68.435	143.458	185.781	230.940	363.458	81.331	269.914	162.458	112.182	171.466	788.167	1.647.662
Mutaties Voorjaarsnota 2023	23.959	172.668	51.047	143.458	163.967	199.106	80.028	81.331	140.721	161.045	112.182	171.466	262.395	1.160.255
Stand eerste supplettoire wet 2023														
artikelonderdeel 11.04 Generieke investeringsruimte	0	187.046	119.482	0	21.814	31.834	283.430	0	129.193	1.413	0	0	525.772	487.407
Mutaties Miljoenennota 2024	9.982	57.864	187.132	378.920	467.649	305.043	737.003	533.406	288.208	237.426	- 8.990	123.441	58.895	149.850
Stand ontwerpbegroting 2024	9.982	244.910	306.614	378.920	489.463	336.877	1.020.433	533.406	417.401	238.839	- 8.990	123.441	584.667	337.557
artikelonderdeel 11.04 Generieke investeringsruimte														
Mutaties Najaarsnota 2023	- 7612													
Stand tweede supplettoire wet 2023	2.370	244.910	306.614	378.920	489.463	336.877	1.020.433	533.406	417.401	238.839	- 8.990	123.441	584.667	337.557
artikelonderdeel 11.04 Generieke investeringsruimte														
Saldo 2023 Generieke investeringsruimte	- 2.370	- 2.370												
Mutaties Slotwet 2023	- 2.370													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 11.04 Generieke investeringsruimte	0	244.910	306.614	378.920	489.463	336.877	1.020.433	533.406	417.401	238.839	- 8.990	123.441	584.667	337.557
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023	1.060.225	2.015.901	530.612	559.608	842.152	198.232	137.633	884.882	748.573	181.459	968.190	403.836	1.163.410	935.878
Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte														
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023	189.659	381.550	773.051	481.349	404.471	597.052	338.952	384.222	626.462	812.522	153.638	920.091	1.197.919	932.090
Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte														

11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Totaal mutatie														
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	156.165	426.419	770.361	951.1871.027.833	130.602	364.6671.789.332	298.792	045.9621.805.250	969.543	990.3501.786.511				
Totaal Uitgaven stand tweede supplettoire wet 2023 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	88.219	426.419	770.361	951.1871.027.833	130.602	364.6671.789.332	298.792	045.9621.805.250	969.543	990.3501.786.511				
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	0	427.008	770.361	951.1871.027.833	130.602	364.6671.789.332	298.792	045.9621.805.250	969.543	990.3501.786.511				
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 11.09 Ontvangsten	0	0	0	47.500	47.500									
Mutaties Voorjaarsnota 2023				-47.500	47.500									
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 11.09 Ontvangsten	0	0	0	0	47.500									
Mutaties Mijoennota 2024														
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 11.09 Ontvangsten	0	0	0	0	47.500									
Mutaties Najaarsnota 2023														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 11.09 Ontvangsten	0	0	0	0	47.500									
Mutaties Slotwet 2023														
Realisatie 2023 artikelonderdeel 11.09 Ontvangsten	0	0	0	0	47.500									
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	0	0	0	47.500	47.500									
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	0	0	0	0	47.500									
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	0	0	0	0	47.500									
Totaal Ontvangsten stand tweede supplettoire wet 2023 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	0	0	0	0	47.500									
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	0	0	0	0	47.500									

3.1.2 Artikel 12 Hoofdwegennet

Tabel 2 Artikel 12 Hoofdwegennet (Bedragen x € 1.000)

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
12 Hoofdwegennet															
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 12.01 Exploitatie		4.478	4.266	4.159	4.159	4.159	4.168	4.168	4.168	4.168	4.168	4.168	4.168	4.168	4.168
Mutaties Voorjaarsnota 2023		143	141	139	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.01 Exploitatie		4.621	4.407	4.298	4.192	4.192	4.201	4.201	4.201	4.201	4.201	4.201	4.201	4.201	4.201
Mutaties Miljoenennota 2024		-486	-6	302	5.143	5.753	4.981	4.164	4.002	203	203	203	203	203	203
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.01 Exploitatie		4.135	4.401	4.600	9.335	9.945	9.182	8.365	8.203	4.404	4.404	4.404	4.404	4.404	4.404
Mutaties Najaarsnota 2023		1.628													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.01 Exploitatie		5.763	4.401	4.600	9.335	9.945	9.182	8.365	8.203	4.404	4.404	4.404	4.404	4.404	4.404
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 12.01 Exploitatie		5.763	4.401	4.600	9.335	9.945	9.182	8.365	8.203	4.404	4.404	4.404	4.404	4.404	4.404
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 12.02 Onderhoud en vernieuwing		1.135.979	1.228.776	1.371.067	742.576	698.813	590.563	498.495	618.164	780.550	780.550	816.988	848.038	884.842	863.689
Mutaties Voorjaarsnota 2023		54.000	40.687	14.719	69.257	72.323	185.094	124.588	96.863	37.563	21.964	12.437	174.797	333.589	-56.864
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.02 Onderhoud en vernieuwing		1.189.979	1.269.463	1.385.786	811.833	771.136	775.657	623.083	715.027	818.113	802.514	829.425	673.241	551.253	806.825
Mutaties Miljoenennota 2024		176.513	-55.622	116.278	350.704	685.008	747.454	830.560	616.549	-14.136	1.806	12.764	237.697	347.243	91.081
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.02 Onderhoud en vernieuwing		1.013.466	1.213.841	1.269.508	1.162.537	1.456.144	1.523.111	1.453.643	1.331.576	803.977	804.320	842.189	910.938	898.496	897.906
Mutaties Najaarsnota 2023		41.646													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.02 Onderhoud en vernieuwing		1.055.112	1.213.841	1.269.508	1.162.537	1.456.144	1.523.111	1.453.643	1.331.576	803.977	804.320	842.189	910.938	898.496	897.906
Saldo 2023 Hoofdwegennet Vernieuwing		-20.186	-20.186												
Mutaties Slotwet 2023		-20.186													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 12.02 Onderhoud en vernieuwing		1.034.926	1.213.841	1.269.508	1.162.537	1.456.144	1.523.111	1.453.643	1.331.576	803.977	804.320	842.189	910.938	898.496	897.906
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 12.03 Ontwikkeling		623.918	1.113.186	1.124.159	1.159.608	891.570	1.225.505	809.373	587.039	832.067	396.672	561.506	1.022.902	830.354	267.489
Mutaties Voorjaarsnota 2023		1.062.106	561.432	166.978	129.093	66.629	127.942	103.596	103.979	-43.593	318.879	236.847	170.400	281.029	785.278
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.03 Ontwikkeling		1.686.024	1.674.618	957.181	1.030.515	958.199	1.353.447	705.777	483.060	788.474	77.793	324.659	1.193.302	1.111.383	1.052.767
Mutaties Miljoenennota 2024		1.097.279	906.674	150.145	193.912	202.458	752.544	510.194	359.109	24.910	561.570	481.050	613.305	-91.469	19.117

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
12 Hoofdwegennet															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.03 Ontwikkeling		588.745	767.944	1.107.326	836.603	755.741	600.903	195.583	123.951	813.384	639.363	805.709	579.997	1.019.914	1.071.884
Mutaties Najaarsnota 2023	103.782														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.03 Ontwikkeling		692.527	767.944	1.107.326	836.603	755.741	600.903	195.583	123.951	813.384	639.363	805.709	579.997	1.019.914	1.071.884
BCF: A4-A44 Rijnlandroute	- 5.737	- 5.737													
Bijdragen derden HWN	142	142													
Bijdragen derden NAM	8.100	8.100													
HXLI: Vrachtwagenheffing bijstelling apparaat	2.647	2.647													
Saldo 2023 Hoofdwegennet Aanleg	- 17.143	- 17.143													
Saldo 2023 Planning en Studies	- 58.817	- 58.817													
Saldo 2023 Optimalisering Gebruik HWN	- 40.453	- 40.453													
Mutaties Slotwet 2023	111.261														
Realisatie 2023 artikelonderdeel 12.03 Ontwikkeling		581.266	767.944	1.107.326	836.603	755.741	600.903	195.583	123.951	813.384	639.363	805.709	579.997	1.019.914	1.071.884
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		514.098	887.350	616.391	628.301	677.374	543.998	537.679	531.440	520.293	485.222	476.934	369.844	391.663	374.365
Mutaties Voorjaarsnota 2023	218.478	143.892	413.006	379.096	318.198	261.231	245.351	211.881	110.008	25.351	71.519	57.802	109.429	168.237	-
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		732.576	1.031.242	1.029.397	1.007.397	995.572	805.229	783.030	743.321	630.301	510.573	548.453	427.646	501.092	206.128
Mutaties Mijjoenennota 2024	57.788	54.900	47.887	45.502	70.159	27.368	22.995	21.170	18.357	82.049	25.682	33.912	- 22.894	155.135	
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		790.364	1.086.142	1.077.284	1.052.899	1.065.731	832.597	806.025	764.491	648.658	592.622	574.135	461.558	478.198	361.263
Mutaties Najaarsnota 2023	- 8.251														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		782.113	1.086.142	1.077.284	1.052.899	1.065.731	832.597	806.025	764.491	648.658	592.622	574.135	461.558	478.198	361.263
Saldo 2023 Hoofdwegennet Geïntegreerde contractvormen/PPS	- 3.441	- 3.441													
Mutaties Slotwet 2023	- 3.441														
Realisatie 2023 artikelonderdeel 12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		778.672	1.086.142	1.077.284	1.052.899	1.065.731	832.597	806.025	764.491	648.658	592.622	574.135	461.558	478.198	361.263
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 12.06 Netwerkgebonden kosten HWN		776.377	672.231	673.413	600.355	589.116	596.034	591.394	591.394	591.394	585.667	585.667	586.172	586.172	586.172
Mutaties Voorjaarsnota 2023	9.050	6.502	3.314	1.605	1.461	1.260	1.249	1.249	924	911	911	911	912	912	912
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.06 Netwerkgebonden kosten HWN		785.427	678.733	676.727	601.960	590.577	597.294	592.643	592.643	592.318	586.578	586.578	587.084	587.084	587.084
Mutaties Mijjoenennota 2024	21.737	49.101	67.491	273.051	283.758	256.010	237.772	233.803	117.881	117.555	117.555	117.555	117.581	117.581	117.581

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
12 Hoofdwegennet															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.06 Netwerkgebonden kosten HWN		807.164	727.834	744.218	875.011	874.335	853.304	830.415	826.446	710.199	704.133	704.133	704.133	704.665	704.665
Mutaties Najaarsnota 2023		3.142													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.06 Netwerkgebonden kosten HWN		810.306	727.834	744.218	875.011	874.335	853.304	830.415	826.446	710.199	704.133	704.133	704.133	704.665	704.665
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 12.06 Netwerkgebonden kosten HWN		810.306	727.834	744.218	875.011	874.335	853.304	830.415	826.446	710.199	704.133	704.133	704.133	704.665	704.665
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 12.07 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2023															
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.07 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Mijoennota 2024															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.07 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.07 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 12.07 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Hoofdwegennet		3.054.8503.905.8093.789.1893.134.9992.861.0322.960.2682.441.1092.332.2052.728.4722.252.2792.445.2632.831.124.2.697.199.2.095.883													
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Hoofdwegennet		4.398.6274.658.4634.053.3893.455.8973.319.6763.535.8282.708.7342.538.2522.833.407.1.981.6592.293.3162.885.4742.755.013.2.657.005													
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Hoofdwegennet		3.203.8743.800.1624.202.9363.936.3854.161.8963.819.0973.294.0313.054.6672.980.6222.744.8422.930.5702.661.5623.105.677.3.040.122													
Totaal Uitgaven stand tweede supplettoire wet 2023 Hoofdwegennet		3.345.8213.800.1624.202.9363.936.3854.161.8963.819.0973.294.0313.054.6672.980.6222.744.8422.930.5702.661.5623.105.677.3.040.122													
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Hoofdwegennet		3.210.9323.800.1624.202.9363.936.3854.161.8963.819.0973.294.0313.054.6672.980.6222.744.8422.930.5702.661.5623.105.677.3.040.122													
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 12.09 Ontvangsten		8.307	44.797	49.951	59.676	70.975	81.082	134.384	89.766	61.686	55.759	151.386	74.802	53.978	53.978
Mutaties Voorjaarsnota 2023		136.033	1.445	- 8.153	894	- 310	- 15.082	- 16.970	- 21.527	28.082	34.007	5.925			
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.09 Ontvangsten		144.340	46.242	41.798	60.570	70.665	66.000	117.414	68.239	89.768	89.766	157.311	74.802	53.978	53.978
Mutaties Mijoennota 2024		332	6.643	77.603	61.231	52.489	45.247	108.534	107.582	106.510	82.197	- 85.063	- 25.048	- 4.224	- 44.222
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.09 Ontvangsten		144.672	52.885	119.401	121.801	123.154	111.247	225.948	175.821	196.278	171.963	72.248	49.754	49.754	9.756

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
12 Hoofdwegennet															
Mutaties Najaarsnota 2023		- 12.288													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 12.09 Ontvangsten		132.384	52.885	119.401	121.801	123.154	111.247	225.948	175.821	196.278	171.963	72.248	49.754	49.754	9.756
Bijdragen derden HWN	731	731													
Bijdragen derden NAM	8.100	8.100													
Saldo 2023 Hoofdwegennet Ontvangsten		- 24.926	- 24.927												
Mutaties Slotwet 2023		- 16.096													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 12.09 Ontvangsten		116.288	52.885	119.401	121.801	123.154	111.247	225.948	175.821	196.278	171.963	72.248	49.754	49.754	9.756
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Hoofdwegennet		8.307	44.797	49.951	59.676	70.975	81.082	134.384	89.766	61.686	55.759	151.386	74.802	53.978	53.978
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Hoofdwegennet		144.340	46.242	41.798	60.570	70.665	66.000	117.414	68.239	89.768	89.766	157.311	74.802	53.978	53.978
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Hoofdwegennet		144.672	52.885	119.401	121.801	123.154	111.247	225.948	175.821	196.278	171.963	72.248	49.754	49.754	9.756
Totaal Ontvangsten stand tweede supplettoire wet 2023 Hoofdwegennet		132.384	52.885	119.401	121.801	123.154	111.247	225.948	175.821	196.278	171.963	72.248	49.754	49.754	9.756
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Hoofdwegennet		116.288	52.885	119.401	121.801	123.154	111.247	225.948	175.821	196.278	171.963	72.248	49.754	49.754	9.756

3.1.3 Artikel 13 Spoorwegen

Tabel 3 Artikel 13 Spoorwegen (Bedragen x € 1.000)

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
13 Spoorwegen															
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 13.02															
Exploitatie onderhoud en vernieuwing		1.990.766	1.974.893	1.968.690	1.570.185	1.635.044	1.439.812	1.464.555	1.610.523	1.630.035	1.672.155	1.761.286	1.860.699	1.834.041	1.979.713
Mutaties Voorjaarsnota 2023		- 18.735	53.043	57.404	10.532	11.051	10.518	10.716	11.884	12.040	12.377	13.090	13.886	13.672	14.838
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 13.02 Exploitatie onderhoud en vernieuwing		1.972.031	2.027.936	2.026.094	1.580.717	1.646.095	1.450.330	1.475.271	1.622.407	1.642.071	1.684.532	1.774.376	1.874.585	1.847.713	1.994.551
Mutaties Miljoenennota 2024		131.590	115.466	95.166	75.903	79.038	69.601	70.797	77.853	78.796	80.832	85.141	89.946	88.658	95.699
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 13.02 Exploitatie onderhoud en vernieuwing		2.103.621	2.143.402	2.121.260	1.656.620	1.725.133	1.519.931	1.546.068	1.700.260	1.720.871	1.765.364	1.859.517	1.964.531	1.936.371	2.090.250
Mutaties Najaarsnota 2023	300														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 13.02 Exploitatie onderhoud en vernieuwing		2.103.921	2.143.402	2.121.260	1.656.620	1.725.133	1.519.931	1.546.068	1.700.260	1.720.871	1.765.364	1.859.517	1.964.531	1.936.371	2.090.250
Saldo 2023 Exploitatie, Onderhoud en Vernieuwing		- 81.034	- 81.034												
Mutaties Slotwet 2023		- 81.034													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 13.02 Exploitatie onderhoud en vernieuwing		2.022.887	2.143.402	2.121.260	1.656.620	1.725.133	1.519.931	1.546.068	1.700.260	1.720.871	1.765.364	1.859.517	1.964.531	1.936.371	2.090.250
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 13.03 Ontwikkeling															
644.053		444.210	349.614	322.018	278.638	251.042	170.206	134.112	83.145	103.625	111.190	64.995	120.878	66.977	
Mutaties Voorjaarsnota 2023		- 9.018	- 77.499	222.320	311.579	454.399	527.668	71.500	44.156	42.396	442.297	101.329	445.213	- 6.630	329.763
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 13.03 Ontwikkeling		635.035	366.711	571.934	633.597	733.037	778.710	241.706	178.268	125.541	338.672	212.519	380.218	114.248	396.740
Mutaties Miljoenennota 2024		133.113	137.308	- 63.313	- 30.768	238.955	403.799	296.225	- 30.365	143.403	423.567	123.356	442.341	41.533	132.284
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 13.03 Ontwikkeling		501.922	504.019	508.621	602.829	494.082	374.911	537.931	147.903	268.944	84.895	89.163	62.123	155.781	264.456
Mutaties Najaarsnota 2023		- 49.516													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 13.03 Ontwikkeling		452.406	504.019	508.621	602.829	494.082	374.911	537.931	147.903	268.944	84.895	89.163	62.123	155.781	264.456
BCF: LVO SPUK Oisterwijk		- 121	- 121												
BCF: SPUK Beek-Elsoo		- 178	- 178												
Steinderweg/Stationstraat		- 26.275	- 26.275												
Saldo 2023 Ontwikkeling		- 26.275	- 26.275												
Mutaties Slotwet 2023		- 26.574													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 13.03 Ontwikkeling		425.832	504.019	508.621	602.829	494.082	374.911	537.931	147.903	268.944	84.895	89.163	62.123	155.781	264.456
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS															
202.928		180.455	175.979	176.889	174.656	131.495	85.815	86.053	46.989						
Mutaties Voorjaarsnota 2023		937	23.993	15.503	8.120	9.645	31.799	11.580	10.620	109.359					

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
13 Spoorwegen															
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		203.865	204.448	191.482	185.009	184.301	163.294	97.395	96.673	- 62.370					
Mutaties Miljoenennota 2024		10.226	12.700	12.700	12.700	12.700	12.700	12.700	10.427	106.280					
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		214.091	217.148	204.182	197.709	197.001	175.994	110.095	107.100	43.910					
Mutaties Najaarsnota 2023		1.148													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		215.239	217.148	204.182	197.709	197.001	175.994	110.095	107.100	43.910					
Saldo 2023 Geïntegreerde contractvormen/PPS		- 1.347													
Mutaties Slotwet 2023		- 1.347													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		213.892	217.148	204.182	197.709	197.001	175.994	110.095	107.100	43.910					
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 13.07 Rente en aflossing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2023		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 13.07 Rente en aflossing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Miljoenennota 2024		-	8.298.000	8.298.000	8.298.000	8.298.000	8.298.000	8.298.000	8.298.000	8.298.000	8.298.000	8.298.000	8.298.000	8.298.000	8.298.000
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 13.07 Rente en aflossing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Najaarsnota 2023		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 13.07 Rente en aflossing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 13.07 Rente en aflossing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 13.08 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2023		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 13.08 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Miljoenennota 2024		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 13.08 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Najaarsnota 2023		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 13.08 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2023 artikelonderdeel 13.08 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
13 Spoorwegen															
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Spoorwegen		2.837.747,0	897.5582,494	2.832.069,0922	088.3381,822	349.1720,5761	830.6881,760	1.691,775,7801	872.4761,925	694.1.954,919	2.046.690				
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Spoorwegen		2.810,9310	897.0952,789	5102,399	3232,563	4332,392	3341,814	372,1897	3481,705	2.461,345,8601	986,8951,494	367,1,961	961,2	391,291	
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Spoorwegen		2.819,6342	864,5691	679,063	2,457	1582,416	2162,070	8362,194	0941,955	2632,033	7251,850	2591,948	6802,026	6542,092	152,2,354,706
Totaal Uitgaven stand tweede supplettoire wet 2023 Spoorwegen		2,771,5662	864,5691	679,063	2,457	1582,416	2162,070	8362,194	0941,955	2632,033	7251,850	2591,948	6802,026	6542,092	152,2,354,706
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Spoorwegen		2,662,6112	864,5691	679,063	2,457	1582,416	2162,070	8362,194	0941,955	2632,033	7251,850	2591,948	6802,026	6542,092	152,2,354,706
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 13.09 Ontvangsten		209,263	229,802	359,115	203,784	203,784	203,784	203,784	203,784	203,784	203,784	203,784	211,784	212,784	203,784
Mutaties Voorjaarsnota 2023		67,174	- 1,000	- 1,000	- 1,000	- 1,000	- 1,000	- 1,000	- 1,000	5,000	5,000	5,000	6,000	6,300	- 1,000
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 13.09 Ontvangsten		276,437	228,802	358,115	202,784	202,784	202,784	202,784	202,784	208,784	208,784	208,784	217,784	219,084	202,784
Mutaties Miljoenennota 2024		4,026													
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 13.09 Ontvangsten		280,463	228,802	358,115	202,784	202,784	202,784	202,784	202,784	208,784	208,784	208,784	217,784	219,084	202,784
Mutaties Najaarsnota 2023		95,063													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 13.09 Ontvangsten		375,526	228,802	358,115	202,784	202,784	202,784	202,784	202,784	208,784	208,784	208,784	217,784	219,084	202,784
Saldo 2023 Ontvangsten		- 6,626													
Mutaties Slotwet 2023		- 6,626													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 13.09 Ontvangsten		368,900	228,802	358,115	202,784	202,784	202,784	202,784	202,784	208,784	208,784	208,784	217,784	219,084	202,784
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Spoorwegen		209,263	229,802	359,115	203,784	203,784	203,784	203,784	203,784	203,784	203,784	203,784	211,784	212,784	203,784
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Spoorwegen		276,437	228,802	358,115	202,784	202,784	202,784	202,784	202,784	208,784	208,784	208,784	217,784	219,084	202,784
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Spoorwegen		280,463	228,802	358,115	202,784	202,784	202,784	202,784	202,784	208,784	208,784	208,784	217,784	219,084	202,784
Totaal Ontvangsten stand tweede supplettoire wet 2023 Spoorwegen		375,526	228,802	358,115	202,784	202,784	202,784	202,784	202,784	208,784	208,784	208,784	217,784	219,084	202,784
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Spoorwegen		368,900	228,802	358,115	202,784	202,784	202,784	202,784	202,784	208,784	208,784	208,784	217,784	219,084	202,784

3.1.4 Artikel 14 Regionale Infrastructuur en Bereikbaarheidsprogramma's

Tabel 4 Artikel 14 Regionale Infrastructuur en Bereikbaarheidsprogramma's (Bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's														
Totaal mutatie														
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 14.01 Regionale infrastructuur	- 7.609	46.235	85.473	69.070	10.408	17.392								
Mutaties Voorjaarsnota 2023	18.037	1.992	3.347	- 21.971		433								
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 14.01 Regionale infrastructuur	10.428	48.227	88.820	47.099	10.408	17.825								
Mutaties Miljoenennota 2024		1.462	- 27.940		7.700	7.700			7.700	7.700				
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 14.01 Regionale infrastructuur	10.428	48.227	90.282	19.159	10.408	20.455	7.700	7.700	7.700	7.700				
Mutaties Najaarsnota 2023	- 10.420													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 14.01 Regionale infrastructuur	8	48.227	90.282	19.159	10.408	20.455	7.700	7.700	7.700	7.700				
Saldo 2023 Regionale infrastructuur	- 8	- 8												
Mutaties Slotwet 2023	- 8													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 14.01 Regionale infrastructuur	0	48.227	90.282	19.159	10.408	20.455	7.700	7.700	7.700	7.700				
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 14.03 Bereikbaarheidsprogramma's	0	8												
Mutaties Voorjaarsnota 2023	8													
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 14.03 Bereikbaarheidsprogramma's	8													
Mutaties Miljoenennota 2024	596.7221.094.461	410.054	144.181	37.107	15.903	31.805	98.595	108.137	115.557					
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 14.03 Bereikbaarheidsprogramma's	596.7301.094.461	410.054	144.181	37.107	15.903	31.805	98.595	108.137	115.557					
Mutaties Najaarsnota 2023	- 1													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 14.03 Bereikbaarheidsprogramma's	596.7291.094.461	410.054	144.181	37.107	15.903	31.805	98.595	108.137	115.557					
Saldo 2023 Bereikbaarheidsprogramma's	- 33.432	- 33.432												
Mutaties Slotwet 2023	- 33.432													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 14.03 Bereikbaarheidsprogramma's	563.2971.094.461	410.054	144.181	37.107	15.903	31.805	98.595	108.137	115.557					
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's	- 7.609	46.235	85.473	69.070	10.408	17.392								
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's	10.436	48.227	88.820	47.099	10.408	17.825								
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's	607.1581.142.688	500.336	163.340	475.15	36.358	39.505	106.295	115.837	115.557					

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's															
Totaal Uitgaven stand tweede supplementaire wet 2023 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's		596.7371.142.688	500.336	163.340	47.515	36.358	39.505	106.295	115.837	115.557					
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's		563.2971.142.688	500.336	163.340	47.515	36.358	39.505	106.295	115.837	115.557					
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 14.09 Ontvangsten			42												
Mutaties Voorjaarsnota 2023			42												
Stand eerste supplementaire wet 2023 artikelonderdeel 14.09 Ontvangsten			42												
Mutaties Mijjoenennota 2024															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 14.09 Ontvangsten			42												
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplementaire wet 2023 artikelonderdeel 14.09 Ontvangsten			42												
Saldo 2023 Ontvangsten		- 42													
Mutaties Slotwet 2023			- 42												
Realisatie 2023 artikelonderdeel 14.09 Ontvangsten			0												
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's			42												
Totaal Ontvangsten stand eerste supplementaire wet 2023 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's			42												
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's			42												
Totaal Ontvangsten stand tweede supplementaire wet 2023 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's			42												
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's			0												

3.1.5 Artikel 15 Hoofdvaarwegennet

Tabel 5 Artikel 15 Hoofdvaarwegennet (Bedragen x € 1.000)

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
15 Hoofdvaarwegennet															
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 15.01 Exploitatie		10.152	9.826	9.661	9.661	9.661	9.661	9.661	9.661	9.661	9.661	9.661	9.661	9.661	9.661
Mutaties Voorjaarsnota 2023		81	79	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.01 Exploitatie		10.233	9.905	9.738	9.738	9.738	9.738	9.738	9.738	9.738	9.738	9.738	9.738	9.738	9.738
Mutaties Miljoenennota 2024		- 377	42	481	14.744	16.994	13.393	11.774	11.676	471	471	471	471	471	471
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.01 Exploitatie		9.856	9.947	10.219	24.482	26.732	23.131	21.512	21.414	10.209	10.209	10.209	10.209	10.209	10.209
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.01 Exploitatie		9.856	9.947	10.219	24.482	26.732	23.131	21.512	21.414	10.209	10.209	10.209	10.209	10.209	10.209
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 15.01 Exploitatie		9.856	9.947	10.219	24.482	26.732	23.131	21.512	21.414	10.209	10.209	10.209	10.209	10.209	10.209
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 15.02 Onderhoud en vernieuwing		591.958	744.527	704.055	352.138	270.351	241.556	224.286	202.278	317.978	332.437	350.732	423.300	395.642	395.642
Mutaties Voorjaarsnota 2023		- 49.598	- 12.538	33.959	39.975	28.603	1.956	1.664	1.597	2.544	- 4.332	2.806	3.165	3.165	3.165
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.02 Onderhoud en vernieuwing		542.360	731.989	738.014	392.113	298.954	243.512	225.950	203.875	320.522	328.105	353.538	426.465	398.807	398.807
Mutaties Miljoenennota 2024		- 74.935	- 78.137	- 16.228	303.223	370.132	445.441	450.563	467.027	15.599	23.343	66	20.616	19.279	19.279
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.02 Onderhoud en vernieuwing		467.425	653.852	721.786	695.336	669.086	688.953	676.513	670.902	336.121	351.448	353.604	447.081	418.086	418.086
Mutaties Najaarsnota 2023		- 4.380													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.02 Onderhoud en vernieuwing		463.045	653.852	721.786	695.336	669.086	688.953	676.513	670.902	336.121	351.448	353.604	447.081	418.086	418.086
Saldo 2023 Hoofdvaarwegennet Beheer en Onderhoud		- 102	- 102												
Saldo 2023 Hoofdvaarwegennet Vervanging en Renovatie		- 5.183	- 5.183												
Mutaties Slotwet 2023		- 5.285													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 15.02 Onderhoud en vernieuwing		457.760	653.852	721.786	695.336	669.086	688.953	676.513	670.902	336.121	351.448	353.604	447.081	418.086	418.086
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 15.03 Ontwikkeling		219.577	210.532	290.144	693.336	262.068	296.832	257.213	87.497	82.397	82.398	82.548	93.065	98.514	98.013
Mutaties Voorjaarsnota 2023		51.651	5.385	- 58.301	- 46.581	- 21.210	21.570	6.682	4.611	4.468	11.023	3.392	59.289	4.760	115.027
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.03 Ontwikkeling		271.228	215.917	231.843	646.755	240.858	318.402	263.895	92.108	86.865	93.421	85.940	152.354	103.274	213.040
Mutaties Miljoenennota 2024		51.999	- 7.569	25.579	- 35.254	132.411	248.868	119.468	- 39.999	68.716	88.632	55.688	- 10.693	135.572	66.803

	Totaal	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
15 Hoofdvaanwegennet															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.03 Ontwikkeling		323.227	208.348	257.422	611.501	108.447	69.534	144.427	52.109	155.581	182.053	141.628	141.661	238.846	279.843
Mutaties Najaarsnota 2023		19.498													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.03 Ontwikkeling		342.725	208.348	257.422	611.501	108.447	69.534	144.427	52.109	155.581	182.053	141.628	141.661	238.846	279.843
HXII: Saldo Topsector Logistiek	747	747													
Opvragen aanvullend budget tijdelijke Gerrit Krolbrug	1.500	1.500													
Saldo 2023 Hoofdvaanwegennet Planning en Studies		-4.528	-4.528												
Saldo 2023 Hoofdvaanwegennet Realisatie		-15.747	-15.747												
Saldo 2023 Hoofdvaanwegennet Optimalisering Gebruik		-795	-795												
Mutaties Slotwet 2023		-18.823													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 15.03 Ontwikkeling		323.902	208.348	257.422	611.501	108.447	69.534	144.427	52.109	155.581	182.053	141.628	141.661	238.846	279.843
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 15.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		117.961	91.116	65.284	54.633	54.636	54.575	54.477	53.555	53.614	52.930	54.023	52.089	52.465	41.536
Mutaties Voorjaarsnota 2023		18.459	1.400	50	8.366	2.196	86	144	61	125	565	237	1.180	-1.245	20.655
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		136.420	92.516	65.334	62.999	56.832	54.661	54.621	53.616	53.739	53.495	54.260	53.269	51.220	62.191
Mutaties Miljoenennota 2024		4.993	3.916	1.590	1.475	1.177	1.071	1.062	1.046	1.046	1.044	1.047	1.027	988	1.224
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		141.413	96.432	66.924	64.474	58.009	55.732	55.683	54.662	54.785	54.539	55.307	54.296	52.208	63.415
Mutaties Najaarsnota 2023		-14.776													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		126.637	96.432	66.924	64.474	58.009	55.732	55.683	54.662	54.785	54.539	55.307	54.296	52.208	63.415
Saldo 2023 Hoofdvaanwegennet Geïntegreerde contractvormen	4.927	4.927													
Mutaties Slotwet 2023		4.927													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 15.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		131.564	96.432	66.924	64.474	58.009	55.732	55.683	54.662	54.785	54.539	55.307	54.296	52.208	63.415
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 15.06 Netwerkgebonden kosten HVWN		411.581	385.224	374.528	337.696	339.130	340.806	341.324	339.804	339.804	339.104	339.104	339.104	339.104	339.104
Mutaties Voorjaarsnota 2023		1.705	1.050	1.027	946	954	947	948	945	945	943	943	943	943	943
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.06 Netwerkgebonden kosten HVWN		413.286	386.274	375.555	338.642	340.084	341.753	342.272	340.749	340.749	340.047	340.047	340.047	340.047	340.047
Mutaties Miljoenennota 2024		19.361	22.103	21.583	111.452	120.467	102.349	97.820	97.260	60.340	60.300	60.300	60.300	60.300	60.300
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.06 Netwerkgebonden kosten HVWN		432.647	408.377	397.138	450.094	460.551	444.102	440.092	438.009	401.089	400.347	400.347	400.347	400.347	400.347

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
15 Hoofdvaarwegennet															
Mutaties Najaarsnota 2023	2.665														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.06 Netwerkgebonden kosten HVWN		435.312	408.377	397.138	450.094	460.551	444.102	440.092	438.009	401.089	400.347	400.347	400.347	400.347	400.347
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 15.06 Netwerkgebonden kosten HVWN		435.312	408.377	397.138	450.094	460.551	444.102	440.092	438.009	401.089	400.347	400.347	400.347	400.347	400.347
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 15.07 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2023															
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.07 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Mijoennota 2024															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.07 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.07 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 15.07 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Hoofdvaarwegennet		1.351.229	1.441.225	1.443.672	1.447.464	935.846	943.430	886.961	692.795	803.454	816.530	836.068	917.219	895.386	883.956
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Hoofdvaarwegennet		1.373.527	1.436.601	1.420.484	1.450.247	946.466	968.066	896.476	700.086	811.613	824.806	843.523	981.873	903.086	1.023.823
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Hoofdvaarwegennet		1.374.568	1.376.956	1.453.489	1.845.887	1.322.825	1.281.452	1.338.227	1.237.096	957.785	998.596	961.095	1.053.594	1.119.696	1.171.900
Totaal Uitgaven stand tweede supplettoire wet 2023 Hoofdvaarwegennet		1.377.575	1.376.956	1.453.489	1.845.887	1.322.825	1.281.452	1.338.227	1.237.096	957.785	998.596	961.095	1.053.594	1.119.696	1.171.900
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Hoofdvaarwegennet		1.358.394	1.376.956	1.453.489	1.845.887	1.322.825	1.281.452	1.338.227	1.237.096	957.785	998.596	961.095	1.053.594	1.119.696	1.171.900
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 15.09 Ontvangsten		5.587	10.121	9.441	1.741	489	150	150	150	150	150	150	150	150	150
Mutaties Voorjaarsnota 2023		42.830	1.636	1.315	40	- 249	90	125	5						
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.09 Ontvangsten		48.417	11.757	10.756	1.781	240	240	275	155	150	150	150	150	150	150
Mutaties Mijoennota 2024		40.173	10.000												
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.09 Ontvangsten		88.590	21.757	10.756	1.781	240	240	275	155	150	150	150	150	150	150
Mutaties Najaarsnota 2023		1.262													

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
15 Hoofdvaarwegennet															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 15.09 Ontvangsten		89.852	21.757	10.756	1.781	240	240	275	155	150	150	150	150	150	150
Saldo 2023 Hoofdvaarwegennet Ontvangsten	8.306														
Mutaties Slotwet 2023	8.306														
Realisatie 2023 artikelonderdeel 15.09 Ontvangsten		98.158	21.757	10.756	1.781	240	240	275	155	150	150	150	150	150	150
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Hoofdvaarwegennet		5.587	10.121	9.441	1.741	489	150	150	150	150	150	150	150	150	150
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Hoofdvaarwegennet		48.417	11.757	10.756	1.781	240	240	275	155	150	150	150	150	150	150
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Hoofdvaarwegennet		88.590	21.757	10.756	1.781	240	240	275	155	150	150	150	150	150	150
Totaal Ontvangsten stand tweede supplettoire wet 2023 Hoofdvaarwegennet		89.852	21.757	10.756	1.781	240	240	275	155	150	150	150	150	150	150
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Hoofdvaarwegennet		98.158	21.757	10.756	1.781	240	240	275	155	150	150	150	150	150	150

3.1.6 Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer

Tabel 6 Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer (Bedragen x € 1.000)

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer															
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 17.03 Hogesnelheidstrein-Zuid		0	0	0	0										
Mutaties Voorjaarsnota 2023															
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 17.03 Hogesnelheidstrein-Zuid		0	0	0	0										
Mutaties Miljoenennota 2024															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 17.03 Hogesnelheidstrein-Zuid		0	0	0	0										
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 17.03 Hogesnelheidstrein-Zuid		0	0	0	0										
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 17.03 Hogesnelheidstrein-Zuid		0	0	0	0										
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 17.06 Project Mainportontwikkeling Rotterdam		799	700	810	690	690	810	1.810	690	690	690	690	57.186		
Mutaties Voorjaarsnota 2023		888	201	112	8	8	14	14	8	8	8	8	595		
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 17.06 Project Mainportontwikkeling Rotterdam		1.687	901	922	698	824	1.824	698	698	698	698	698	57.781		
Mutaties Miljoenennota 2024		- 476	221	173	461	699	271	271	271	271	271	271	826		
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 17.06 Project Mainportontwikkeling Rotterdam		1.211	1.122	1.095	1.159	1.523	2.095	969	969	969	969	969	58.607		
Mutaties Najaarsnota 2023		- 290													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 17.06 Project Mainportontwikkeling Rotterdam		921	1.122	1.095	1.159	1.523	2.095	969	969	969	969	969	58.607		
Saldo 2023 Project Mainportontwikkeling Rotterdam		- 284													
Mutaties Slotwet 2023		- 284													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 17.06 Project Mainportontwikkeling Rotterdam		637	1.122	1.095	1.159	1.523	2.095	969	969	969	969	969	58.607		
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 17.07 ERMITS		46.074	54.226	123.354	125.816	158.998	249.867	456.615	314.896	276.330	319.153	50.537	25.537	25.537	25.536
Mutaties Voorjaarsnota 2023		- 22.356	- 3.849	18	0	0	413	0	0	0	0	5.322			12.790
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 17.07 ERMITS		23.718	50.377	123.372	125.816	158.998	250.280	456.615	314.896	276.330	324.475	50.537	25.537	25.537	38.326
Mutaties Miljoenennota 2024		136.629	111.603	98.440	0	0	52.502	- 20.000	- 58.000	40.000	181.477	- 25.000			77.704

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 17.07 ERMTS		160.347	161.980	221.812	125.816	158.998	302.782	436.615	256.896	316.330	142.998	25.537	25.537	25.537	116.030
Mutaties Nejaarsnota 2023	45.447														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 17.07 ERMTS		205.794	161.980	221.812	125.816	158.998	302.782	436.615	256.896	316.330	142.998	25.537	25.537	25.537	116.030
HXII: ERTMS bijstelling Apparaat	44	44													
Saldo 2023 ERTMS	-16.040	-16.040													
Mutaties Slotwet 2023	-15.996														
Realisatie 2023 artikelonderdeel 17.07 ERMTS		189.798	161.980	221.812	125.816	158.998	302.782	436.615	256.896	316.330	142.998	25.537	25.537	25.537	116.030
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 17.08 ZuidasDok		211.525	184.757	104.810	147.304	182.681	177.486	170.210	290.786	240.493	162.873	317.005	108.160	37.785	
Mutaties Voorjaarsnota 2023	-41.995	-4.588	164.793	76.310	94.375	101.280	48.780	113.767	-10.907	24.475	136.395	108.160	-37.785	52.000	
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 17.08 ZuidasDok		169.530	180.169	269.603	223.614	277.056	278.766	218.990	177.019	229.586	187.348	180.610	0	0	52.000
Mutaties Miljoenennota 2024	8.196	11.751	24.267	33.907	34.819	15.801	12.107	10.078	14.139	-13.124	15.703			-49.486	
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 17.08 ZuidasDok		177.726	191.920	293.870	257.521	311.875	294.567	231.097	187.097	243.725	174.224	196.313	0	0	2.514
Mutaties Nejaarsnota 2023	-35.895														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 17.08 ZuidasDok		141.831	191.920	293.870	257.521	311.875	294.567	231.097	187.097	243.725	174.224	196.313	0	0	2.514
Saldo 2023 Megaprojecten Verkeer en Vervoer ZuidasDok	-1.092	-1.092													
Mutaties Slotwet 2023	-1.092														
Realisatie 2023 artikelonderdeel 17.08 ZuidasDok		140.739	191.920	293.870	257.521	311.875	294.567	231.097	187.097	243.725	174.224	196.313	0	0	2.514
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer		168.809	139.159	208.484	270.482	302.400	408.461	338.338	151.938	113.677	106.885	78.865	36.753	36.756	36.753
Mutaties Voorjaarsnota 2023	-13.911	1.131	361	29	842	388	192	1.654	5.011	1.511	8.740				
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer		154.898	140.290	208.845	270.511	303.242	408.849	338.530	153.592	118.688	108.396	87.605	36.753	36.756	36.753
Mutaties Miljoenennota 2024	56.246	42.984	-6.681	-19.825	-20.067	161.642	21.161	-6.951	75.473	-60.826	8.264	46.000	6.476	79.126	
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer		211.144	183.274	202.164	250.686	283.175	247.207	359.691	146.641	194.161	47.570	95.869	82.753	43.232	115.879
Mutaties Nejaarsnota 2023	29.833														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer		240.977	183.274	202.164	250.686	283.175	247.207	359.691	146.641	194.161	47.570	95.869	82.753	43.232	115.879
Saldo 2023 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer	-29	-29													
Mutaties Slotwet 2023	-29														

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 17.10															
Programma Hoogfrequent Spoorvervoer	240.948	183.274	202.164	250.686	283.175	247.207	359.691	146.641	194.161	47.570	95.869	82.753	43.232	115.879	
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	427.207	378.842	437.458	544.292	644.889	837.624	965.853	758.310	631.190	589.601	503.593	170.450	100.078	62.289	
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	349.833	371.737	602.742	620.639	740.120	939.719	1.014.833	646.205	625.302	620.917	376.533	62.290	62.293	127.079	
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	550.428	538.296	718.941	635.182	755.571	846.651	1.028.372	591.603	755.185	365.761	376.326	108.290	68.769	234.423	
Totaal Uitgaven stand tweede supplettoire wet 2023 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	589.523	538.296	718.941	635.182	755.571	846.651	1.028.372	591.603	755.185	365.761	376.326	108.290	68.769	234.423	
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	572.122	538.296	718.941	635.182	755.571	846.651	1.028.372	591.603	755.185	365.761	376.326	108.290	68.769	234.423	
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 17.09 Ontvangsten	83.777	94.623	89.911	95.471	73.397	27.547	27.545	103.656	27.545	27.545	27.545	27.545	27.545	27.545	
Mutaties Voorjaarsnota 2023	- 3.177	- 38.209	- 27.695	- 38.338	- 1.800	41.382	26.416	- 947	30.600	22.452	23.887				
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 17.09 Ontvangsten	80.600	56.414	62.216	57.133	71.597	68.929	53.961	102.709	58.145	49.997	51.432				
Mutaties Mijjoenennota 2024	2.165	2.403	3.008	2.761	3.461	3.332	2.608	4.965	2.810	2.417	2.486				
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 17.09 Ontvangsten	82.765	58.817	65.224	59.894	75.058	72.261	56.569	107.674	60.955	52.414	53.918				
Mutaties Najaarsnota 2023	- 920														
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 17.09 Ontvangsten	81.845	58.817	65.224	59.894	75.058	72.261	56.569	107.674	60.955	52.414	53.918				
Saldo 2023 Ontvangsten	- 13.408	- 13.408													
Mutaties Slotwet 2023	- 13.408														
Realisatie 2023 artikelonderdeel 17.09 Ontvangsten	68.437	58.817	65.224	59.894	75.058	72.261	56.569	107.674	60.955	52.414	53.918				
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	83.777	94.623	89.911	95.471	73.397	27.547	27.545	103.656	27.545	27.545	27.545	27.545	27.545	27.545	
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	80.600	56.414	62.216	57.133	71.597	68.929	53.961	102.709	58.145	49.997	51.432				
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	82.765	58.817	65.224	59.894	75.058	72.261	56.569	107.674	60.955	52.414	53.918				
Totaal Ontvangsten stand tweede supplettoire wet 2023 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	81.845	58.817	65.224	59.894	75.058	72.261	56.569	107.674	60.955	52.414	53.918				
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	68.437	58.817	65.224	59.894	75.058	72.261	56.569	107.674	60.955	52.414	53.918				

3.1.7 Artikel 18 Overige Uitgaven en Ontvangsten

Tabel 7 Artikel 18 Overige Uitgaven en Ontvangsten (Bedragen x € 1.000)

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
18 Overige uitgaven en ontvangsten															
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 18.06 Externe veiligheid															
Mutaties Voorjaarsnota 2023		3.335													
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.06 Externe veiligheid		3.335													
Mutaties Miljoenennota 2024															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.06 Externe veiligheid		3.335													
Mutaties Najaarsnota 2023		-3.301													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.06 Externe veiligheid		34													
Saldo 2023. Externe Veiligheid		8	8												
Mutaties Slotwet 2023			8												
Realisatie 2023 artikelonderdeel 18.06 Externe veiligheid			42												
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 18.08 Netwerkovervestigende kosten															
Mutaties Voorjaarsnota 2023		21.815													
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.08 Netwerkovervestigende kosten		21.815													
Mutaties Miljoenennota 2024		-21.815	21.491												
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.08 Netwerkovervestigende kosten		0	21.491												
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.08 Netwerkovervestigende kosten		0	21.491												
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 18.08 Netwerkovervestigende kosten		0	21.491												
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 18.11 Investeringsruimte															
Mutaties Voorjaarsnota 2023		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.11 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Miljoenennota 2024															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.11 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Najaarsnota 2023															

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
18 Overige uitgaven en ontvangsten															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.11 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 18.11 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 18.12 Nader toe te wijzen BenO en Vervanging		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2023															
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.12 Nader toe te wijzen BenO en Vervanging		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Mijjoenennota 2024															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.12 Nader toe te wijzen BenO en Vervanging		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.12 Nader toe te wijzen BenO en Vervanging		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 18.12 Nader toe te wijzen BenO en Vervanging		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 18.15 Ramingsbijstelling en Kasschuif		0													
Mutaties Voorjaarsnota 2023															
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.15 Ramingsbijstelling en Kasschuif		0													
Mutaties Mijjoenennota 2024															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.15 Ramingsbijstelling en Kasschuif		0													
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.15 Ramingsbijstelling en Kasschuif		0													
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 18.15 Ramingsbijstelling en Kasschuif		0													
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 18.16 Reservering Omgevingswet		0													
Mutaties Voorjaarsnota 2023															

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
18 Overige uitgaven en ontvangsten															
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.16															
Reservering Omgevingswet								0	0	0					
Mutaties Miljoenennota 2024															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.16 Reservering Omgevingswet								0	0	0					
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.16 Reservering Omgevingswet								0	0	0					
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 18.16 Reservering Omgevingswet								0	0	0					
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Overige uitgaven en ontvangsten		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Overige uitgaven en ontvangsten		25.150	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Overige uitgaven en ontvangsten		3.335	21.491	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Uitgaven stand tweede supplettoire wet 2023 Overige uitgaven en ontvangsten		34	21.491	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Uitgaven realisatie 2023 Overige uitgaven en ontvangsten		34	21.491	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 18.09 Ontvangsten															
Mutaties Voorjaarsnota 2023										19.308					
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.09 Ontvangsten										19.308					
Mutaties Miljoenennota 2024															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.09 Ontvangsten										19.308					
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 18.09 Ontvangsten										19.308					
Saldo 2023 18.09.01 Ontvangsten		1	1												
Mutaties Slotwet 2023															
Realisatie 2023 artikelonderdeel 18.09 Ontvangsten										19.309					
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen															
Mutaties Voorjaarsnota 2023															291.238

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
18 Overige uitgaven en ontvangsten															
Stand eerste supplettoire wet 2023															
artikelonderdeel 18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen		291.238													
Mutaties Miljoenennota 2024															
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen		291.238													
Mutaties Najaarsnota 2023															
Stand tweede supplettoire wet 2023															
artikelonderdeel 18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen		291.238													
Saldo 2023 18.10 van de afgesloten rekeningen		1	1												
Mutaties Slotwet 2023			1												
Realisatie 2023 artikelonderdeel 18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen		291.239													
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Overige uitgaven en ontvangsten															
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Overige uitgaven en ontvangsten		310.546													
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Overige uitgaven en ontvangsten		310.546													

3.1.8 Artikel 19 Bijdragen andere Begrotingen Rijk

Tabel 8 Artikel 19 Bijdragen andere Begrotingen Rijk (Bedragen x € 1.000)

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
19 Bijdragen andere begrotingen Rijk															
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 19.09															
Ten laste van begroting lenW		8.416.718	7.491.916	9.272.269	8.463.853	7.986.526	8.466.736	7.786.269	7.101.524	7.378.693	6.328.411	6.242.725	5.961.587	6.544.080	6.766.784
Mutaties Voorjaarsnota 2023		118.934	- 41.458	- 17.158	668.433	652.762	646.139	565.205	684.701	866.497	908.659	993.500	1.089.772	1.062.980	1.107.592
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 19.09 Ten laste van begroting lenW		8.297.787	7.450.458	9.255.111	9.132.286	8.639.288	9.112.875	8.351.474	7.786.225	8.245.190	7.237.070	7.236.225	7.051.359	7.607.060	7.874.376
Mutaties Miljoenennota 2024		489.697	7.642.138	9.516.519	470.593	691.332	314.404	1.374.346	455.596	430.596	450.596	450.596	500.596	500.596	500.596
Stand ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 19.09 Ten laste van begroting lenW		7.808.084	9.808.320	8.771.630	9.602.879	9.330.620	8.798.471	9.725.820	8.241.821	8.675.786	7.687.666	7.686.821	7.551.955	8.107.656	8.374.972
Mutaties Najaarsnota 2023		26.803													
Stand tweede supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 19.09 Ten laste van begroting lenW		7.834.887	9.808.320	8.771.630	9.602.879	9.330.620	8.798.471	9.725.820	8.241.821	8.675.786	7.687.666	7.686.821	7.551.955	8.107.656	8.374.972
BCF: LVO SPUK Oisterwijk		- 121	- 121												
BCF: Afracht A4-A44 Rijnlandroute		- 5.737	- 5.737												
BCF: SPUK Beek-Elsoo		- 178	- 178												
Steinderweg/Stationstraat		44	44												
HXII: ERTMS bijstelling Apparaat		747	747												
HXII: Saldo Topsector Logistiek		2.647	2.647												
HXII: Vrachtwagenheffing bijstelling Apparaat		2.647	2.647												
Mutaties Slotwet 2023		- 2.598													
Realisatie 2023 artikelonderdeel 19.09 Ten laste van begroting lenW		7.832.289	8.808.320	8.771.630	9.602.879	9.330.620	8.798.471	9.725.820	8.241.821	8.675.786	7.687.666	7.686.821	7.551.955	8.107.656	8.374.972
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Bijdragen andere begrotingen Rijk		8.416.718	7.491.916	9.272.269	8.463.853	7.986.526	8.466.736	7.786.269	7.101.524	7.378.693	6.328.411	6.242.725	5.961.587	6.544.080	6.766.784
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Bijdragen andere begrotingen Rijk		8.297.787	7.450.458	9.255.111	9.132.286	8.639.288	9.112.875	8.351.474	7.786.225	8.245.190	7.237.070	7.236.225	7.051.359	7.607.060	7.874.376
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Bijdragen andere begrotingen Rijk		7.808.084	9.808.320	8.771.630	9.602.879	9.330.620	8.798.471	9.725.820	8.241.821	8.675.786	7.687.666	7.686.821	7.551.955	8.107.656	8.374.972
Totaal Ontvangsten stand tweede supplettoire wet 2023 Bijdragen andere begrotingen Rijk		7.834.887	9.808.320	8.771.630	9.602.879	9.330.620	8.798.471	9.725.820	8.241.821	8.675.786	7.687.666	7.686.821	7.551.955	8.107.656	8.374.972
Totaal Ontvangsten realisatie 2023 Bijdragen andere begrotingen Rijk		7.832.289	8.808.320	8.771.630	9.602.879	9.330.620	8.798.471	9.725.820	8.241.821	8.675.786	7.687.666	7.686.821	7.551.955	8.107.656	8.374.972

3.2 Projectenoverzichten

In deze bijlage zijn de MIRT-projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze MIRT-tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:

- van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen;
- van een wijziging groter dan 1 jaar in de oplevering van het project.

De stand *vorig* betreft de stand in de tweede suppletoire begroting 2023.

3.2.1 Artikel 11 Verkenningen, Reserveringen en Investeringsruimte

Tabel 9 Projectenoverzicht 11.01 Verkenningen (Bedragen x € 1 miljoen)				
Verkenningen (11.01) Projectomschrijving	Budget		Planning	Toelichting
	huidig	vorig	voorkeursbeslissing	
Projecten Noordwest-Nederland				
A9 Rottepolderplein	5	5	2021	
Amsterdam Zuid 3e perron	390	390		
OV en Wonen in en rond Utrecht	878	878	nnb	
OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer	902	902		
Verkenning Oude Lijn	1.789	1.789		
A27 Zeewolde- Eemnes	3	3		
Projecten Zuidwest-Nederland				
A15 Papendrecht-Gorinchem	134	134	2021	
Oeververbinding Rotterdam	282	282	Regio	
Projecten Zuid-Nederland				
A2 Deil-Den Bosch/Vught	122	122	2021	
A58 Breda-Tilburg	24	24	2021	
Verkenning HUB Den Bosch	138	138		
Verkenning Merwede Lingelijn	1			
Projecten Oost-Nederland				
A50 Bankhoef-Paalgraven	78	78	nnb	
N35 Wijthmen-Nijverdal	15	15	nnb	
Totaal verkenningsprogramma	4.761	4.760		
Begroting (MF 11.01)	4.761	4.760		

Tabel 10 Projectenoverzicht 11.03 Reserveringen (Bedragen x € 1 miljoen)				
Reserveringen en gebiedsprogramma's (11.03) Projectomschrijving	Budget		Planning	Toelichting
	huidig	vorig	voorkeursbeslissing	
Gebiedsprogramma's				
Projecten Noord-Nederland				
Station Groningen Suiker	94	94		
Projecten Noordwest-Nederland				
Programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid	8	8	nnb	
Projecten Oost-Nederland				
RegioExpress	85	85		
EurregioRail	32	32		
Projecten Zuidwest-Nederland				
Oostflank Rotterdam	672	672		
Stedelijk Openbaar Vervoer Den Haag-Rotterdam	336	336		
Reservering Westerscheldetunnel	147	147		

Reserveringen en gebiedsprogramma's (11.03)	Budget		Planning	Toelichting
	Projectomschrijving	huidig	vorig	
Projecten Zuid-Nederland				
Brainport Eindhoven	497	497		
Reserveringen				
N33 en Nedersaksenlijn	480	480		
Exploitatie en onderhoud infrastructuur Caribisch Nederland	73	73		
Spoorgoederenvervoer	7	7		
ERTMS	591	591		
Slimme en duurzame mobiliteit	106	106		
Schone Lucht Akkoord	6	6		
Strategisch Plan Verkeersveiligheid	121	121		
Pakket Zeeland	55	55		
Schoon Emissieloos Bouwen (rijksdiensten)	174	174		
Reservering Bereikbaarheid WoMo HWN	376	376		
Knooppuntontwikkeling OV	44	44		
Robuuste Hoofdvaarwegen	170	170		
Goederenvervoercorridors	42	42		
Reservering Stikstof	13	13		
Modaiteitspecifieke reservering	47	47		
Strategisch Capaciteitsmanagement	3	3		
Reserveringen Coalitieakkoord				
Lelylijn	5	5		
Ontsluiting woningbouw	41	41		
Reservering Instandhouding	7.767	7.767		
Totaal reserveringen	11.992	11.992		
Begroting (MF 11.03)	11.992	11.992		

3.2.2 Artikel 12 Hoofdwegenet

Tabel 11 Projectenoverzicht 12.03.01 Aanlegprogramma Hoofdwegenet (Bedragen x € 1 miljoen)

Aanleg hoofdwegenet (12.03.01)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	
Projecten Nationaal							
Kleine projecten / Afronding projecten	13	12	96	96			1
Programma Snelheidsaanpassing			55	55			
Programma aansluitingen	5	6	132	132			
Quick Wins Wegen			12	12			
ZSM 1+2 (spoedwet wegverbreding)	0	1	1.478	1.478			2016
Projecten Noordwest-Nederland							
A10 Amsterdam praktijk-proef FES			41	41			2018
A10 Knooppunten De Nieuwe Meer en Amstel (Zuidas)	34	34	730	730			2032-2036
A1/A6/A9 Schiphol-Amsterdam-Almere	36	41	1.211	1.211			2027
A1 Bunschoten-Knooppunt Hoevelaken			19	19			2015
A2 Holendrecht - Oudenrijn			1.209	1.209			2012
A9 Badhoevedorp	3	- 10	292	292			2017
N50 Ens - Emmeloord			19	19			2016
Projecten Zuidwest-Nederland							
A15 Papendrecht-Sliedrecht	1	1	22	22			2021
A4-A44 Rijnlandroute	39	45	553	559			Regio
A4 Burgerveen - Leiden			541	541			2015
A4 Delft - Schiedam			642	642			2015
A4 Vlietland / N14			16	16			2020
N57/N59 EuroRAP (verkeersveiligheid)	2	2	21	21			2024

Aanleg hoofdwegennet (12.03.01)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	
N61 Hoek-Schoondijke			111	111			2015
Projecten Zuid-Nederland							
A2 Passage Maastricht	1	1	686	686			2016
A4 Dinteloord-Bergen op Zoom			260	260			2014
A76 Aansluiting Nuth			61	61			Regio
A27 Houten-Hoopolder							2029-2031
A2 Vonderen-Kerensheide	15	13	348	348			
Reservering A2 het Vonderen-Kerensheide			46	46			
Projecten Oost-Nederland							
A12-A15 Ressen - Oudenbroeken (ViA15)	3	4	679	679			ntb
A1 Apeldoorn - Azelo: fase 1 en fase 2a	88	80	489	489			2023- 2025
A1 Apeldoorn Zuid - Beekbergen			29	29			2017
A50 Ewijk - Valburg			269	269			2017
N35 Combiplan Nijverdal	0	1	319	319			2015
N35 Wijthmen - Nijverdal	0	4	24	24			2018
N35 Zwolle - Wijthmen	0	1	50	50			2018
Projecten Noord-Nederland							
A7 Zuidelijke Ringweg Groningen, fase 2	124	120	907	899			2025
N31 Leeuwarden (De Haak)	1	1	222	222			2014
Overige maatregelen							
Fileaanpak	2	2	61	61			
Meer kwaliteit leefomgeving	1	1	157	157			
Meer veilig	20	20	115	115			
Afrondingen							
Totaal uitvoeringsprogramma	388	380	11.922	11.920			
Aanleguitgaven op MF 12.03.01 mbt planuitwerking	80	80					
Programma Aanleg	468	460	11.922	11.920			
Planuitwerkingsuitgaven op MF 12.03.02 mbt het realisatieprogramma			1.341	1.341			
Budget Aanleg (MF 12.03.01)	468	460	13.263	13.261			
Overprogrammering (-)							

Tabel 12 Projectenoverzicht 12.03.02 Planning en Studies Hoofdwegennet(Bedragen x € 1 miljoen)

Planning en studies Hoofdwegennet (12.03.02)	Projectbudget		Openstelling		Toelichting		
	Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig		vorig	
Aanleguitgaven op MF 12.03.01 mbt Planning en studies			- 1.341	- 1.341			
Projecten Nationaal							
Beter Benutten			96	96			
Geluidsaneringprogramma – weg			550	550			
Kosten voorbereiding tol			115	114			1
Exploitatie tol			590	471			
Lucht - weg (NSL hoofdwegennet)			2	2			
Reservering voor LCC			190	425			
Snelfietsroutes			2	2			
Tolreservering Blankenburgverbinding en ViA15							
Voorbereiding vrachtheffing			358	355			2
Exploitatie vrachtwagenheffing			300	300			
Impuls Strategisch Plan Verkeersveiligheid			349	349			
Verkeersveiligheid Rijks-N-wegen			194	194			
Bijdrage aan agentschap t.b.v. externe kosten planuitwerkingen			177	177			
Projecten Noordwest-Nederland							
A1/A28 Knooppunt Hoevelaken			473	473			
A12/A27 Ring Utrecht			1.725	1.725	*	*	

Planning en studies Hoofdwegennet (12.03.02)	Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving					
A7/A8 Corridor Amsterdam-Hoorn	531	531	ntb	ntb	
A6 Almere Oostvaarders-Lelystad	144	144	*	*	
Rijksbijdrage aan de Noordelijke Randweg Utrecht	27	27	Regio	Regio	
Stedelijke Bereikbaarheid Almere	31	31	Regio	Regio	
Projecten Zuidwest-Nederland					
A20 Nieuwerkerk a/d IJssel – Gouda	153	153	ntb	ntb	
A4 Burgerveen – N14	347	347	ntb	ntb	
A4 Haaglanden – N14	153	153	ntb	ntb	
Projecten Zuid-Nederland					
A67/A73 Knooppunt Zaarderheiken	6	6			
N65 Vught – Haaren	89	89	Regio	Regio	
Programma SmartwayZ.NL: A67 Leenderheide-Geldrop	77	77	ntb	ntb	
Programma SmartwayZ.NL: InnovA58	572	572	nvt	nvt	
Programma SmartWayZ.nl: ASML De Run	1	1			
Programma SmartwayZ.NL: ITS en Smart Mobility	10	10	nvt	nvt	
SmartWayZ.NL programmaorganisatie	1	1	nvt	nvt	
Projecten Oost-Nederland					
A1/A30 Barneveld	23	23	ntb	ntb	
N35 Nijverdal – Wierden	125	125	*	*	
N35 Knooppunt Raalte	15	15	nvt	nvt	
N50 Kampen – Kampen Zuid	17	17	*	*	
Reservering terugbetaling voorfinanciering A1 Apeldoorn – Azelo	32	32	nvt	nvt	
Verkeersmaatregelen A28	33	33	nvt	nvt	
A1/A35 Azelo-Buuren	1	1	nvt	nvt	
Projecten Noord-Nederland					
N33 Zuidbroek-Appingedam	115	115	*	*	
Overige projecten en reserveringen	183	183			
Projecten in voorbereiding					
Projecten Nationaal					
Studiebudget Verkenningen / MIRT onderzoeken					
Programma DUMO					
Programma Fiets					
Strategisch plan Verkeersveiligheid					
Afrondingen					
Totaal programma planning en studies	6.466	6.578			
Begroting (MF 12.03.02)	6.466	6.578			

Toelichting

1. Kosten voorbereiding tol: de voorbereidingen voor tolheffing zijn reeds volop in de uitvoering en de prognose eindstand voor begrotingsjaar 2023 is grotendeels toe te rekenen aan de verwachte programma-uitgaven voor de realisatie van het tolsysteem door vnl. RDW, CJIB en KASEA.
2. Voorbereidingen Vrachtwagenheffing: de voorbereidingen voor vrachtwagenheffing zijn reeds volop in de uitvoering en de prognose eindstand voor begrotingsjaar 2023 is grotendeels toe te rekenen aan de verwachte programma-uitgaven voor de realisatie van het heffingssysteem door voornamelijk RDW, CJIB en KASEA.

Tabel 13 Projectenoverzicht 12.03.03 Optimalisering Gebruik (Bedragen x € 1 miljoen)

Optimalisering gebruik (12.03.03) Projectomschrijving	Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	2023	2024	2023	2024	
Digitale Infrastructuur voor Toekomstbestendige Mobiliteit	31	31			
Regionale regeling SEB	180	180			
Ringen draaiende houden WoMo	212	212			
Ringen draaiende houden WoMo MRA	106	106			
Reservering VDL	5	5			
Quickwins A2 Deil-Vught	14	14			
Totaal	548	548			
Begroting (MF 12.03.03)	548	548			

Tabel 14 Projectenoverzicht 12.04 Geïntegreerde Contractvormen (Bedragen x € 1 miljoen)

Geïntegreerde contractvormen Hoofdwegennet (12.04) Projectomschrijving	Kasbudget 2023	Projectbudget		Openstelling		Toelichting
		2023	2024	2023	2024	
Projecten Noordwest-Nederland						
A10 Tweede Coentunnel	60	59.249	2013	2013		
A12 Lunetten - Veenendaal	25	27.724	2012	2012		
A1/A6/A9 SA Badhoevedorp-Holendrecht	30	31.350	2027	2027		
A1/A6/A9 Schiphol - Amsterdam - Almere (deeltraject A1/A6)	64	65.912	2019	2019		
A1/A6/A9 Schiphol - Amsterdam - Almere (deeltraject A6 Almere)	17	17.400	2019	2019		
A1/A6/A9 Schiphol - Amsterdam - Almere (deeltraject A9 Gaasperdammerweg)	49	50.205	2020	2020		
A27/A1 Utrecht-Eemnes-Bunschoten	16	16.387	2019	2019		
Aflossing tunnels	27	29.976	nvt	nvt		
Projecten Zuidwest-Nederland						
A15 Maasvlakte - Vaanplein	67	65.370	2015	2015		
A16 Rotterdam	171	175.021	2025	2025		
A24 Blankenburgverbinding	125	129.227	2024	2024		
Projecten Zuid-Nederland						
A59 Rosmalen - Geffen		272	2006	2006		
A27 Houten-Hooipolder	84	72.492	2029-2031	2029-2031		
Projecten Oost-Nederland						
A12-A15 Ressen - Oudenbroeken (ViA15)	7	7.212	nvt	nvt		
A12 Ede - Grijsoord	10	10.188	2016	2016		
N18 Varsseveld - Enschede	11	12.461	2018	2018		
Projecten Noord-Nederland						
N31 Leeuwarden - Drachten	2	2.170	2007	2007		
N33 Assen - Zuidbroek	15	15.364	2014	2014		
Tolgefinancierde uitgaven (NCW)						
Tolgefinancierde uitgaven A12/A15 Ressen - Oudbroeken (ViA15)		557	nvt	nvt		
Afrondingen	1	1	3	3		
Totaal	781	782.520				
Begroting (MF 12.04)	781	782.520				

3.2.3 Artikel 13 Spoorwegen

Tabel 15 Projectenoverzicht 13.03.01 Aanlegprogramma Personenvervoer (Bedragen x € 1 miljoen)							
Realisatieprogramma Personenvervoer (13.03.01)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	orig	huidig	orig	huidig	orig	
Projecten Nationaal							
Maatregelenpakket HSL-Zuid	16	18	173	173	divers	divers	
Benutten Betrouwbaarheid & Capaciteit							
Geluidsanering Spoorwegen (MJPG)	14	15	608	608	divers	divers	
Programma Behandelen en Opstellen	6	6	171	171	divers	divers	
Uitvoeringsprogramma geluid emplacementen (UPGE)	1	1	29	29	2011/ 2018-2024	2011/ 2018-2024	
Verbeteraanpak stations	0		12	12	2020	2020	
Spoorcapaciteit 2030	20	20	872	872	divers	divers	
Innovatieprogramma Spoortrillingen	2	2	22	22	divers	divers	
Stations en stationsaanpassingen							
Kleine stations	0		55	13	divers	divers	
Toegankelijkheid stations	24	24	522	522	divers	divers	
Overige projecten/ lijndelen etc.							
Programma ATB-Vv	1	1	79	79	divers	divers	
Fietsparkeren bij stations	18	18	493	493	divers	divers	
Kleine projecten personenvervoer	11	12	324	228	divers	divers	
Nazorg gereedgekomen lijnen/haltes	0		87	32	divers	divers	
Programma Overwegen	77	78	935	935	divers	divers	
Programma aanpak suicidepreventie	0	0	22	22	2021	2021	
Programma kleine functiewijzigingen	11	11	396	396	divers	divers	
Maaslijn	1	1	164	164	divers	divers	
Schoon en Emissieloos Bouwen	0	1	5	5	divers	divers	
Stations en Stationsaanpassingen							
Amsterdam CS, Cuypershal	5	5	28	28	2022	2022	
Projecten Zuidwest-Nederland							
Programma Wind in de Zeilen	1	1	9	9	divers	divers	
Stations en Stationsaanpassingen							
Emplacement Den Haag centraal	17	17	77	77	2023– 2025	2023– 2025	
Projecten Oost Nederland							
Traject Oost	0		222	222	divers	divers	
Zwolle - Herfte	0		255	255	2017/ 2021	2017/ 2021	
Regionale Lijnen Gelderland	2	0	17	0	divers	divers	
Projecten Noord Nederland							
Sporendriehoek Noord-Nederland		26	151	151	divers	divers	
Afrondingen	17						
Totaal ProRail projecten	0	258	5.727	5.518			
Totaal overige (niet ProRail) projecten							
Totaal uitvoeringsprogramma							
Planning- en studieuitgaven binnen aanlegprogramma	- 3	- 3	- 173	- 173			
Afrekening voorschotten	30	30	248	248			
Programma Aanleg	27	285	5.802	5.593			

Realisatieprogramma Personen- vervoer (13.03.01)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Aanleguitgaven binnen planning en studies	26	26	89	89			
Budget Aanleg (MF 13.03.01)	53	311	5.891	5.682			
Overprogrammering (-)							

Tabel 16 Projectenoverzicht 13.03.02 Aanlegprogramma Goederenvervoer (Bedragen x € 1 miljoen)

Aanleg Goederenvervoer (13.03.02)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
ProRail Projecten							
Projecten Nationaal							
Optimalisering Goederencorridor Rotterdam-Genua	1	1	171	171	divers	divers	
Programma Emplacementen op orde	61	61	253	253	divers	divers	
Kleine projecten goederenvervoer	2	2	33	23	divers	divers	
Projecten Zuidwest-Nederland							
Calandbrug	18	18	186	186	2020/ 2025	2020/ 2025	
Geluidmaatregelen Zeeuwse lijn			22	22	divers	divers	
Spooraansluiting 2e Maasvlakte achterlandverbinding	1	1	249	249	divers	divers	
Projecten Oost Nederland							
Uitv.progr Goederenroute Elst- Deventer-Twente (NaNov)	2	2	144	144	divers	divers	
Overige projecten							
Nazorg gereedgekomen projecten			9	8	divers	divers	
Afrondingen							
Totaal uitvoeringsprogramma	86	86	1.067	1.056			
Planning en studieuitgaven binnen het aanlegprogramma	- 20	- 20	- 310	- 310			
Afrekening voorschotten	1	1	21	21			
Programma Aanleg	67	67	778	767			
Budget aanleg (MF 13.03.02)	67	67	778	767			
Realisatieuitgaven binnen het planuitwerkingsprogramma							
Budget Realisatie (MF 13.03.02)	67	67	778	767			

Tabel 17 Projectenoverzicht 13.03.03 Optimalisering Gebruik (Bedragen x € 1 miljoen)

Optimalisering gebruik (13.03.03)	Projectbudget		Planning		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	
Modal shift OVS	8	8	nvt	nvt	
Totaal	8	8			
Begroting (MF 13.03.03)	8	8			

Tabel 18 Projectenoverzicht 13.03.04 Planuitwerkingsprogramma Personenvervoer (Bedragen x € 1 miljoen)

Planuitwerkingsprogramma Personen- vervoer (13.03.04)	Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving					
Planning- en studiekosten van aanlegprogramma MF 13.03.01	173	173			
Projecten Nationaal					
Beter Benutten Decentraal Spoor (fase 2)	11	11	divers	divers	
Grensoverschrijdend Spoorvervoer	154	154	divers	divers	
Kleine projecten personenvervoer	74	70	divers	divers	
Regionale Knelpunten	16	16	divers	divers	
Reizigersfonds	3	3	nvt	nvt	
Projecten Zuid-Nederland					
Toekomstvast Spoor Zuid NL	195	195	divers	divers	
Projecten Oost-Nederland					
Quick scan decentraal spoor Gelderland	10	10	divers	divers	
Projecten Noordwest-Nederland					
Oude Lijn	10	10	divers	divers	
Paspoort- en beveiligingsfaciliteiten op A'dam CS	21	21	2024/2025	2024/2025	
Multimodale knoop Schiphol	142	142	divers	divers	
Amsterdam Zuid 3e perron	26	26	divers	divers	
Projecten Noord-Nederland					
Meppel: Spoor- en perroncapaciteit	37	37	divers	divers	
HRMK Spoorbrug	79	79	divers	divers	
Lelylijn	4	4	divers	divers	
Overige projecten en reserveringen					
Studie en innovatiebudget	62	35			
afrekening voorschotten	20	20			
Totaal planning en studies personenvervoer	1.038	1.007			
Aanleguitgaven binnen planning en studies	- 89	- 89			
Begroting (IF 13.03.04)	949	917			

Toelichting

Tabel 19 Projectenoverzicht 13.03.05 Planuitwerkingsprogramma Goederenvervoer (Bedragen x € 1 miljoen)

Planning en studies Goederenvervoer (13.03.05)	Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving					
Planuitwerkingskosten van realisatieprogramma MF 13.03.02	310	310			
Projecten Nationaal					
Kleine projecten Goederenvervoer	9	3	divers	divers	
Overige projecten en reserveringen					
Programma 740 treinen	103	103			
Afrekening voorschotten	2	2			
Totaal programma planning en studies goederenvervoer	424	418			
Begroting (MF 13.03.05)	424	418			

Tabel 20 Projectoverzicht 13.04 Geïntegreerde contractvormen (Bedragen x € 1 miljoen)

Geïntegreerde contractvormen Spoorwegen (13.04)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							eind contract
Beschikbaarheidsvergoeding	212	212	3.981	3.981	2006	2006	2031
Rente- en belastingaanpassingen	2	2	- 141	- 141			
Totaal	214	214	3.840	3.840			
Begroting (MF 13.04)	214	214	3.840	3.840			

3.2.4 Artikel 14 Regionale Infrastructuur en Bereikbaarheidsprogramma's

Tabel 21 Projectenoverzicht 14.01.02 Planuitwerkingsprogramma Regionaal, Lokale Infrastructuur (Bedragen x € 1 miljoen)

Planning en studies regionaal, lokale infrastructuur (14.01.02)	Budget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving					
OV Verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer	32	32			
Overige projecten en reserveringen					
Projecten in voorbereiding	19	19			
Overige projecten in voorbereiding	61	61			
Gesignaleerde risico's					
Totaal programma planuitwerking en verkenning	112	112			
Begroting (MF 14.01.02)	112	112			

Tabel 22 Projectenoverzicht 14.01.03 Aanlegprogramma Regionaal, Lokale Infrastructuur (Bedragen x € 1 miljoen)

Aanlegprogramma regionaal, lokale infrastructuur (14.01.03)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
Projecten Noordwest-Nederland							
Amstelveenlijn			83	83	2020/2022	2020/2022	
Projecten Zuidwest-Nederland							
HOV-NET Zuid-Holland Noord (vh Rijn-Gouwelijin)			180	180	divers	divers	
Afrondingen							
Begroting (MF 14.01.03)			263	263			

Tabel 23 Projectenoverzicht 14.03 Bereikbaarheidsprogramma's (Bedragen x € 1 miljoen)

Bereikbaarheidsprogramma's (14.03)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
14.03.02 Regionale Mobiliteit			592	592			
14.03.03 Ruimtelijke economisch programma							
Afrekening voorschotten							
Begroting (MF 14.03)			592	592			

Tabel 24 Projectenoverzicht 14.03.04 Woningbouw op Korte Termijn door Bovenplanse Infrastructuur (Bedragen x € 1 miljoen)

Woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur (14.03.04):	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
Woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	597	597	1.523	1.523			
Begroting (MF 14.03.04)	597	597	1.523	1.523			

Toelichting

Tabel 25 Projectenoverzicht 14.03.05 Mobiliteitspakketten (Bedragen x € 1 miljoen)

Mobiliteitspakketten (14.03.05)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
Mobiliteitspakketten			1.130	1.130			
Begroting (MF 14.03.05)			1.130	1.130			

3.2.5 Artikel 15 Hoofdvaarwegennet

Tabel 26 Projectenoverzicht 15.03.01 Aanlegprogramma Hoofdvaarwegennet (Bedragen x € 1 miljoen)							
Aanlegprogramma Hoofdvaarwegennet (15.03.01)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Nationaal							
Beter Benutten			16	16	–	–	
Impuls Dynamisch Verkeersmanagement			101	101	2018	2018	
Regeling Kademuren							
Vaarwegen Walradarsystemen	5	5	34	34	Divers	Divers	
Regeling kademuren			10	10	–	–	
Projecten Noordwest-Nederland							
De Zaan (Wilhelminasluis)			14	14	2020	2020	
Lichter en buitenhaven IJmuiden	13	13	48	48	2023	2023	
Projecten Zuidwest-Nederland							
Capaciteitsuitbreiding ligplaatsen Beneden-Lek	2	2	15	15	2022	2022	
Capaciteitsuitbreiding overnachtingsplaatsen Merwedede			10	10	2021	2021	
Nieuwe Sluis Terneuzen	180	180	1.184	1.184	2024	2024	
Projecten Zuid-Nederland							
Maasroute modernisering fase 2	24	24	688	688	2027	2027	
Wilhelminakanaal Tilburg			98	98	2023	2023	
Zuid-Willemsvaart: aanleg Maximakanaal en opwaarderen tot Veghel			431	431	2015	2015	
Herbouw Sluis II Wilhelminakanaal					2025	2025	
Projecten Oost Nederland							
Toekomstvisie Waal	41	41	148	148	2024	2024	
Vaarweg Meppel-Ramspol (keersluis Zwartsluis)	1	1	59	59	2017	2017	
Verruiming Twentekanal en fase 2	43	43	244	244			
Projecten Noord-Nederland							
Vaarweg Lemmer-Delfzijl fase 1: verbetering tot klasse Va	8	8	294	294	2017	2017	
Verruiming vaarweg Eemshaven-Noordzee			39	39			
Sluiscomplex Kornwerderzand			125	125	2025-2028	2025-2028	
Overige projecten							
Kleine projecten / Afronding projecten			194	194			
Afrondingen							
Totaal aanlegprogramma	317	317	3.752	3.752			
Aanleguitgaven op MF 15.03.01 mbt planuitwerking	7	7	58	58			
Programma aanleg	324	324	3.810	3.810			
Planuitwerkingsuitgaven op MF 15.03.02 mbt het realisatieprogramma			– 2	– 2			
Budget Aanleg (MF 15.03.01)	324	324	3.808	3.808			
Overprogrammering (-)							

Tabel 27 Projectenoverzicht 15.03.02 Verkenningen en Planuitwerkingen Hoofdvaarwegennet (Bedragen x € 1 miljoen)

Planning en studies Hoofdvaarwegennet (15.03.02) Projectomschrijving	Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	orig	huidig	orig	
Aanleg uitgaven op MF 15.03.01 mbt planning en studies	- 58	- 58	nvt	nvt	
Uitgaven mbt planning en studies op MF 15.03.02 mbt het programma aanleg	2	2	nvt	nvt	
Projecten Nationaal					
Bijdrage aan agentschap t.b.v. externe kosten planuitwerkingen	35	35	nvt	nvt	
Reservering voor LCC	391	391	nvt	nvt	
Reservering voor scheepvaartveiligheid maatregelen agv Wind op Zee	869	869	nvt	nvt	
Projecten Noordwest-Nederland					
Capaciteitsuitbreiding ligplaatsen Amsterdam-Lemmer	7	7	2025 – 2027	2025 – 2027	
Vaarweg IJsselmeer-Meppel			ntb	ntb	
Projecten Zuidwest-Nederland					
Capaciteit Volkeraksluizen			ntb	ntb	
Projecten Zuid-Nederland					
Wilhelminakanaal Sluis II	87	87	ntb	ntb	
Projecten Oost-Nederland					
Bovenloop IJssel (IJsselkop tot Zutphen)	41	41	ntb	ntb	
Capaciteitsuitbreiding ligplaatsen IJssel	31	31	ntb	ntb	
Projecten Noord-Nederland					
Vaarweg Lemmer-Delfzijl fase 2	478	478	2024 – 2028	2024 – 2028	
Overige projecten en reserveringen	392	392			
Projecten in voorbereiding					
Projecten Zuidwest-Nederland					
Kreekraksluizen			ntb	ntb	
Projecten Oost-Nederland					
Verkenning IJssel fase 2					
Overige projecten in voorbereiding					
Gesignaleerde risico's					
Afrondingen	3	3			
Totaal programma planning en studies	2.278	2.278			
Begroting (MF 15.03.02)	2.278	2.278			

3.2.6 Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer